

Isak Karabegović, Husein Pašagić

Razvoj i implementacija višeg i visokog obrazovanja u gradu Bihaću – Bosna i Hercegovina¹

Sažetak: Više i visoko obrazovanje u gradu Bihaću, odnosno Unsko-sanskom kantonu počinje s osnivanjem odjeljenja Više mašinske škole iz Karlovca 1970. godine. Razvoj višeg obrazovanja se odvijao sve do 1997. godine kada je u gradu Bihaću formiran Univerzitet u Bihaću. Sam razvoj višeg i visokog obrazovanja u gradu Bihaću je rezultat društvenih i privrednih potreba za kadrovskim resursima, znanjem koje je bilo neophodno za razvoj privrednih resursa. Samo visoko obrazovanje ima veliku ulogu u razvoju kako opštem tako i privrednom, kako grada Bihaća tako i ostalih gradova u Unsko-sanskom kantonu. U radu je opisan razvoj i implementacija višeg i visokog obrazovanja u gradu Bihaću Bosne i Hercegovine u periodu 1970. – 2018. godine

Ključne riječi: Bihać, BiH, razvoj, Unsko-sanski kanton, visoko obrazovanje, više obrazovanje

¹Članak donosimo u izvornoj inačici.

1. Grad Bihać i Unsko-sanski kanton

1.1. Kanton

Unsko-sanski kanton² obuhvata područje sjeverozapadnog dijela Bosne i Hercegovine. Po geoprometnom položaju predstavlja regionalnu ekonomsku cjelinu uključujući osam općina: 1. Bihać, 2. Bosansku Krupu, 3. Bosanski Petrovac, 4. Bužim, 5. Cazin, 6. Ključ, 7. Sanski Most i 8. Veliku Kladušu.

Prostor USK-a je granično područje s Republikom Hrvatskom preko koje je komunikacijski dobro povezan s ostalim zemljama na pravcu osnovnih koridora Evropa – Mediteran – Bliski Istok.

Slika 1.: Geoprometni položaj USK-a

Slika 2.: Teritorijalna struktura USK-a

Tablica 1.: Struktura USK-a (općine) iz socioekonomske analize

Društveno ekonomski indikatori		
Pokazatelji	Kvantifikacije	
	Federacije	USK-a
1. Površina u km ²	26.110	4.125 (15,80%)
2. Ukupno stanovnika (procjena)	2.323.339	304.181 (13,09%)
3. Procenat zaposlenih od ukupne populacije	16,67	9,96
4. Prosječni broj zaposlenih u 2003	387.381	31.492
5. GDP per capita u KM	2.805	2.694

²Kratika: USK

1.2. Bihać

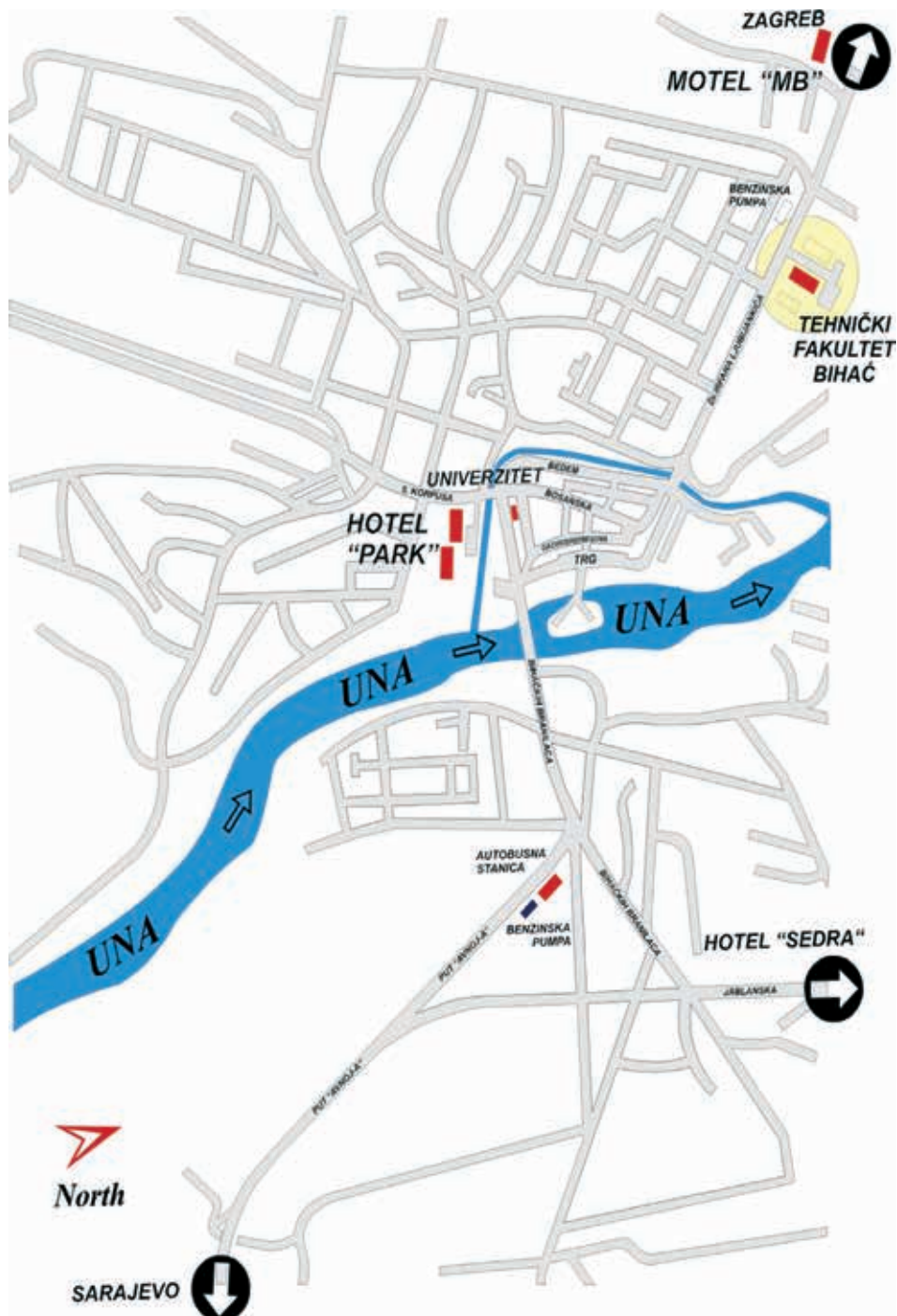
Bihać kao i svaki grad ima svoje karakteristike i posebnosti u prostoru i vremenu. Osim Sarajeva i Jajca ni jedan grad nije povijesno znamenit kao Bihać, kaže najistaknutiji obrađivač o njegovom istorijskom značaju R. Lopašić³. Spada među šest najvećih gradova u BiH, a postoji više od sedam stoljeća, a stajao je na granicama svjetova, dijelio ih i spajao. U domovinskom obrambenom ratu Bihać i USK bili su izloženi neprekidnim nasrtajima agresora.

Postratni period Bihaća obilježen je obnovom i nastojanjem da se ostvari što dinamičniji razvoj. Ekonomska osnova i proizvodne snage nisu još na potrebnom nivou, ali se može razvijati i vlastitim kadrovima, koristiti sve prednosti prirodnih i ostalih raspoloživih resursa. Bihać je glavni grad i gravitacijsko središte USK-a, a ujedno je upravni, privredni, društveni, kulturni i posebno univerzitetski centar. U tom procesu kapitalan i istorijski značaj ima Univerzitet u Bihaću. Polazeći od prioritete pozicije proizvodnje u privrednoj strukturi Univerzitet u Bihaću ima posebno naglašenu funkciju.

Slika 3.: Prepoznatljive konstituente Bihaća – Una rijeka života

³Radoslav Lopašić (Karlovac, 1835.– Zagreb, 1893.), hrvatski povjesničar, po struci pravnik (stric oca profesora Vatroslava Lopašića)

Slika 4.: Mikrolokacija Univerziteta u Bihaću

2. Razvoj obrazovanja do osnivanja Tehničkog fakulteta

Razvoj visokog obrazovanja na Bihaćkoj regiji ima svoj istorijski put. Nalazi se u centru veoma prostranog gravitacijskog područja Bosanske Krajine i šireg područja susjednih regiona Republike Hrvatske. Zbog izraženog interesa privrede ovog kraja, postojanje većeg broja srednjih škola, formirano je čvrsto opredjeljenje za razvoj viših škola kao prve prethodnice ne samo visokog obrazovanja nego i snažnijeg sveukupnog društveno ekonomskog razvoja.

Retrospekt tog istorijskog razvoja kreće sedamdesetih godina prošlog vijeka preko Odjeljenja Više tehničke strojarske škole iz Karlovca na kojem je upisano prvih 153 studenta. Nakon petogodišnjeg iskustva sa školovanjem ovog profila kadrova, a poticano bezrezervnom podrškom vlasti grada Bihaća i zahtjeva privrede kojoj su bili neophodni pogonski inženjeri, Odjeljenje prerasta u Višu tehničku školu.

Slika 5.: Zgrada Općine Bihać

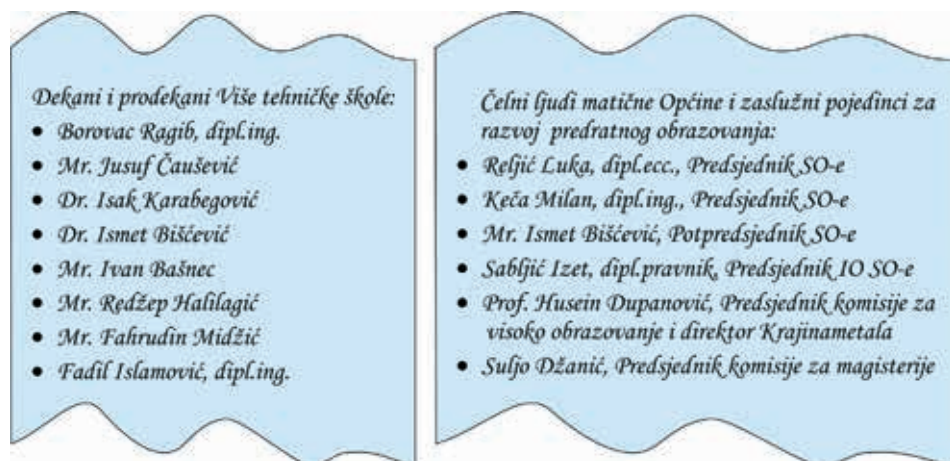
Slika 6.: Zgrada Rektorata

Viša tehnička škola osnovana je odlukom Skupštine SR Bosne i Hercegovine na sjednici 23. maja 1975. godine. Već od samog početka djelovanja interes za upis na ovu školu je bio veliki, pa je broj studenata kako redovnih tako i na studiju uz rad stalno rastao. Proizvodna praksa se je vezala za Krajinametal – Tvornicu rastavljača i kablovskih glava, a prvi asistenti su regurutovani iz tih organizacija. Djelovanje Više tehničke škole pratilo je stalno nastojanje matične društveno političke zajednice i odgovornih za njen razvoj da se što prije osposobe unutarnji kadrovi u vršenju odgovornih funkcija visokoškolske organizacije. Taj proces je pratilo postepeno rješavanje kadrovskih problema (stipendije za postdiplomski studij i stanovi za deficitarne kadrove matične općine Bihać), ishrane studenata i njihovu društvenu djelatnost.

Slika 7.: Otvaranje zgrade Fakulteta

Istovremeno prostor za izvođenje nastavno obrazovnog procesa se je mijenjao od općinske zgrade preko zgrade današnjeg rektorata, do zgrade nastava 1. tehničke škole s projektovanim amfiteatrima. Nosilac investicija u građevinske objekte za potrebe srednjeg ali i višeg obrazovanja je bio regionalni SIZ⁴ usmjerenog obrazovanja. Polazeći od naše privredne strukture od akademske 1978./79. godine na školi je organizovana nastava u dva odsjeka: a) mašinskom i b) tekstilnom.

a)

b)

Slika 8.: a) Dekani i prodekani Više tehničke škole, b) Čelni ljudi Općine i zaslužni pojedinci za razvoj predratnog obrazovanja

⁴Samoupravna interesna zajednica

Tekstilni odsjek je dimenzioniran za potrebe tekstilne privrede cijele BiH jer je to bila i ostala do danas jedina obrazovna institucija tog nivoa na njenom području. U nastavno obrazovni proces su bili uključeni eminentni profesori s fakulteta BiH i Hrvatske, uz osnovno opredjeljenje i orijentaciju na jačanje vlastitog nastavničkog kadrovskog jezgra.

Daljnji razvoj ide preko otvaranja drvno-prerađivačkog odsjeka na temelju potreba zahtjeva drvne privrede, ne samo regije Bihać, nego u cjelini BiH ekspanzije preko respektabilnog poslovnog sistema Šipad. Tih godina polazeći od naše sirovinске osnove kao fundamentalnog resursa bila je evidentna ekspanzija u pravcu finalizacije, ne samo na našoj regiji nego i prostoru naše tadašnje Republike kroz otvaranje tvornica namještaja i druge drvno-prerađivačke kapacitete.

Zahvaljujući naporima nosioca razvoja višeg obrazovanja na našem području a polazeći od izraženog interesa privrede ovog kraja, 1979. godine počela je s radom i Viša ekonomska škola u Bihaću. Viša tehnička škola kao naučnoistraživačka jedinica nastupala je kao kooperant sa zavodom za društveno planiranje Bihaća u nekoliko istraživačkih tema. Upornim nastojanjem nosioca razvoja višeg obrazovanja u Bihaću je kroz decentralizaciju SIZ-a nauke BiH formirana i osnovna zajednica nauke Bihać. Samostalno raspolazući sredstvima omogućila je realizaciju dvadesetak projekata, a u jednom broju od njih nosilac je bila Viša tehnička škola. Već tada je sazrijevala ideja da se na našem području formira zajednica viših škola (mini univerzitet). Više škole će biti okosnica kasnijeg prerastanja u fakultete i osnivanja budućeg Univerziteta u Bihaću.

3. Osnivanje prvog fakulteta u gradu Bihaću – Mašinskog fakulteta

3.1. Kako je nastao Mašinski fakultet i Univerzitet u Bihaću

a) Sjećanje prof. dr. Isaka Karabegovića

U vohoru rata 1993. godine našao sam se u Minhenu u Njemačkoj sve do početka septembra 1995. godine. Pošto sam bio aktivan na prikupljanju pomoći i organiziranju naših ljudi u dijaspori za logistiku V. i VII. korpusa Armije BiH, sreo sam se s pukovnikom Asimom Koričićem februara 1995. godine, gdje smo razgovarali o stanju u BiH i šta uraditi po prestanku rata.

Drugo naše sastajanje je bilo u maju 1995. godine gdje mi je predložio da se vratim u Zenicu na Mašinski fakultet jer su tamo neophodni kadrovi za organizovanje nastave. S obzirom, da sam ja, prije rata, već predavao na tom

fakultetu, nisam bio raspoložen za tu varijantu. Predložio sam mu moj projekat osnivanja Mašinskog fakulteta u Bihaću.

Bihać je bio još opkoljen. Pukovnik Asim Koričić me je blijedo gledao s nevjericom za tu ideju. Pitao me kako ja to mislim da se formira Mašinski fakultet u Bihaću. Objasnio sam mu da imamo Višu tehničku školu u Bihaću i dio kadrova, da sam u kontaktu sa svim profesorima na raznim univerzitetima a neki su iz Bihaća, odnosno Krajine, te da kontaktiram sa prof. dr. Milanom Jurkovićem i svim nastavnicima koji su radili na Mašinskom i Elektro-fakultetu u Banja Luci, a zbog rata su protjerani i po cijelom su svijetu (profesori koji su bili spoljnji saradnici Više tehničke škole u Bihaću, a rade na univerzitetima širom bivše Jugoslavije) i mnogi drugi. Predložio sam mu da te profesore sve iskupimo i na taj način krenemo u akciju osnivanja fakulteta. Pitao sam ga da li on može da obezbijedi političku podršku. Taj dan se vraćao u BiH i obećao mi je da će pogledati i javiti mi. U razgovoru s njim predložio mi je i prof. dr. Ahmeta Hadžipašića, prof. dr. Esada Jakupovića i prof. dr. Ramu Atajića, koji su angažirani na Mašinskom fakultetu u Zenici i da oni mogu se uključiti, što sam ja i podržao.

Pukovnik Asim Koričić se vratio u BiH. S obzirom, da se u augustu desila "Oluja", prolaz za Bihać je obezbijeđen i ja dolazim kući 7. septembra 1995. godine. Isti dan pukovnik Asim Koričić dolazi kod mene i kaže da je obavio razgovor s određenim ljudima u Sarajevu i da misli da može obezbijediti političku podršku za osnivanje prvog fakulteta u Bihaću. Dolazi po mene 8. septembra 1995. godine da idemo u Sarajevo, ali pošto su putevi blokirani idemo preko Plitvičkih jezera na Knin, Vran planinu, Travnik, te u Zenicu. U Zenici ja i pukovnik Koričić se sastajemo u stanu prof. dr. Rame Atajića s prof. dr. Ahmetom Hadžipašićem i prof. dr. Esadom Jakupovićem. Ispričao sam im svoju ideju o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću. Kao inicijativna grupa u sastavu: prof. dr. Isak Karabegović, prof. dr. Ahmet Hadžipašić, prof. dr. Esad Jakupović, prof. dr. Ramo Atajić i pukovnik Asim Koričić razgovaramo o načinu organizovanja prvog fakulteta u Bihaću i Univerziteta u Bihaću, dogovaramo se da sve napišemo u pisanoj formi kako bi mogli prezentirati ideju u Sarajevu (dokument Inicijativne grupe od 09.09.1995.god.). S obzirom da nismo imali mašine za kucanje, prof. dr. Ahmet Hadžipašić nosi rukopis u firmu "Metalno" gdje će to prekucati, a mi kad pođemo u Sarajevo da se navratimo u "Metalno", uzmemo polazni dokument i ponesemo sa sobom.

S tim dokumentom i idejom odlazimo u Sarajevo u sastavu: prof. dr. Isak Karabegović, prof. dr. Esad Jakupović i pukovnik Asim Koričić 9. septembra 1995. godine. Pošto je Sarajevo bilo opkoljeno, morali smo ići preko Kiseljaka, Igmana. U Sarajevo smo ušli preko Aerodroma, uz pomoć propusnica koje je imao pukovnik Koričić. Tu noć sastajemo se s prof. dr. Vlatkom Dolečekom i razgovaramo s njim o toj ideji gdje nas on gleda s nevjericom u polumraku uz

lojnu svijeću, jer u Sarajevu nema struje, on nas ipak ohrabruje i daje nam punu podršku uz par korisnih savjeta. Sutradan, 10. septembra 1995. godine odlazimo kod Ministra obrazovanja BiH prof. dr. Enesa Karića u zgradu Predsjedništva, gdje nas je toplo primio, ugostio, te objašnjava pukovniku Asimu Koričiću da je njegova jedinica oslobodila njegovo selo Višnjić. Razgovorom s ministrom prof. dr. Enesom Karićem predajemo mu napisanu inicijativu i objašnjavamo mu na koji način želimo formirati Mašinski fakultet u Bihaću i Univerzitet u Bihaću. On nam daje punu podršku, naziva telefonom premijera g-dina Harisa Silajdžića i objašnjava mu da ima inicijativu grupe s USK-a i traži da nas primi. Za 10 minuta silazimo kod premijera Harisa Silajdžića, objašnjavamo mu našu inicijativu. Kad nas je saslušao rekao je: "Imate moju punu podršku i ja ću to već noćas da objavim na Dnevniku." Te iste noći premijer Haris Silajdžić zvanično objavljuje da je inicijativna grupa USK-a dobila podršku za osnivanje Mašinskog fakulteta u Bihaću. Ministar prof. dr. Enes Karić nam piše dokument o podršci broj 03-612-4995/95 i da istim upoznamo kantonalnog ministra Ismeta Botonjića. Pošto je Sarajevo bilo opkoljeno nismo ga mogli napustiti nego je ministar prof. dr. Enes Karić tražio da nam Ministarstvo policije napiše propusnicu kojom možemo da napustimo Sarajevo preko Aerodroma, Igmana, Kiseljaka do Zenice. Iz Zenice vraćamo se preko Knina, Plitvičkih jezera do Bihaća.

Slika 9.: Članovi Inicijativne grupe: prof. dr. Isak Karabegović, pukovnik Asim Koričić i prof. dr. Ahmet Hadžipašić (1995.)

Moramo napomenuti da je put trajao dva dana i prelazili smo 52 punkta, gdje nas je nekad zaustavljala policija, a nekad vojska Federacije BiH.

Po povratku u Bihać pišem Elaborat o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću pri Univerzitetu u Sarajevu, jer je naše više obrazovanje (Viša tehnička škola, Viša ekonomska škola i Pedagoška škola) bilo pri Univerzitetu u Sarajevu, ali mi kao Inicijativna grupa smo već u prvim dokumentima predvidjeli osnivanje Univerziteta u Bihaću i s tom idejom smo morali kasnije krenuti, prvi korak bio je osnivanje fakulteta. U Bihaću od nekih smo dobili podršku kao npr. Ministra obrazovanja Ismeta Botonjića i tadašnjeg guvernera Mirsada Veladžića a od nekih nismo, kao npr. tadašnjeg načelnika Opštine Bihać. Elaborat o osnivanju je morao dobiti podršku od Nastavno-naučnog vijeća Univerziteta u Sarajevu, a zatim od Skupštine BiH u Sarajevu. Urađeni Elaborat o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću pri Univerzitetu u Sarajevu predajem kroz protokol na Nastavno-naučno vijeće Univerziteta u Sarajevu. Odlazimo na Univerzitet u Sarajevu kod tadašnjeg rektora prof. dr. Nedžada Mulabegovića gdje nas prima i daje nam punu podršku, te stavlja na dnevni red Nastavno-naučnog vijeća Univerziteta u Sarajevu tačku: "Davanje saglasnosti na Elaborat o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću pri Univerzitetu u Sarajevu".

Sjednica Naučno-nastavnog vijeća Univerziteta u Sarajevu održana je 12. 12. 1995. godine. Sjednici Naučno-nastavnog vijeća Univerziteta u Sarajevu ispred inicijativne grupe prisustvovali su prof. dr. Isak Karabegović, pukovnik Asim Koričić i prof. dr. Esad Jakupović.

Pošto se radi o tehničkom fakultetu, onda mišljenje o Elaboratu mora dati grupacija tehničkih fakulteta: Mašinskog, Građevinskog, Saobraćajnog, Elektrotehničkog i Arhitektonskog. Ispred grupacije tehničkih fakulteta, na sjednici Nastavno-naučnog vijeća stav grupacije izlaže prof. dr. Edhem Seferović i njihov je prijedlog da se u Bihaću formira punkt Mašinskog fakulteta u Sarajevu i to samo dvije godine a da studenti treću i četvrtu godinu dolaze u Sarajevo ili u Zenicu da studiraju. Poslije tog prijedloga sam ja uzeo riječ i objasnio koje kadrove imamo što je i prikazano u Elaboratu osnivanja Mašinskog fakulteta u Bihaću, a prof. dr. Edhemu Seferoviću sam rekao da u Elaboratu o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću imamo tri doktora matematike iz Bihaća (prof. dr. Husein Pašagić, prof. dr. Meho Oručević i prof. dr. Arif Zulić), a da kod njih i dan danas predaje magistar matematike (mr. Muhamed Bračković) koji je meni predavao kad sam studirao na tom fakultetu. Tražio sam u potpunosti da odbiju Elaborat o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću ili u potpunosti da ga prihvate. Za riječ se javio rektor prof. dr. Nedžad Mulabegović s objašnjenjem da u potpunosti treba podržati Elaborat o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću i da mi to možemo organizirati i da smo zaslužili da Krajina ima fakultet i Univerzitet u Bihaću. Elaborat o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću je u

potpunosti prihvaćen na toj sjednici (Odluka Nastavno-naučnog vijeća broj: 01-2015/95 od 12.12.1995. godine).

Trebali smo da s Elabortom o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću, s Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Univerziteta u Sarajevu i kompletnim materijalom idemo na Skupštinu BiH, međutim pošto je formiran USK, a visoko obrazovanje je prešlo u ingerenciju Kantona, naš Elabort o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću je vraćen na Skupštinu USK-a.

Pošto u Opštini Bihać nismo naišli na razumjevanje da dobijemo jednu-dvije kancelarije za organizovanje Mašinskog fakulteta, a određeni profesori i asistenti na Višoj tehničkoj školi u Bihaću su bili isto protiv toga da Viša tehnička škola preraste u Mašinski fakultet u Bihaću, *čak su išli toliko daleko da su išli po opštinama Kantona da se to ne desi, morali smo iznaći rješenje za prostor. U sadašnjoj zgradi Tehničkog fakulteta je bila vojska bataljona Bangladeša i iselila. Ja sam s pukovnikom Asimom Koričićem otišao u zgradu, našao ulazna vrata, zamolio žene koje su trebale da očiste zgradu da izađu iz zgrade, objasnio im da ćemo mi tu useliti i očistiti zgradu. Pošto nije bilo vrata na zgradi, pronašli smo ih kod fiskulturne dvorane, donijeli ih, postavili, te zaključali smo zgradu lancem i na svakom prozoru napisali MAŠINSKI FAKULTET BIHAĆ.*

Da bi Skupština USK-a donijela odluku o osnivanju Mašinskog fakulteta bilo je potrebno pribaviti mišljenje Ministarstva obrazovanja Sarajevo da je ispunjen minimum uslova za osnivanje istog fakulteta. U kontrolu dolaze dva gospodina, Mensur Suljagić, glavni inspektor za visoko obrazovanje, i inspektor Đemko Ruždić da napišu izvještaj da li ispunjavamo minimum uslova. Provođao sam ih kroz zgradu, *a pošto je tu prodefilovalo više vojnih formacija, zgrada je bila devastirana, a ja sam im objašnjavao gdje će biti kabineti, amfiteatar, učionice, biblioteka i laboratorije.* Oni su gledali s nevjericom ali su ipak napisali da ispunjavamo minimum uvjeta, gdje im se ja ovom prilikom zahvaljujem (Zapisnik inspektora za visoko obrazovanje Mensura Suljagića od 10.01.1996. godine).

Da bi Elabort o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću pri Univerzitetu u Sarajevu otišao na Skupštinu USK-a morao je prvo dobiti saglasnost Vlade USK-a. Na sjednici Vlade USK-a prisustvovali smo ja i pukovnik Asim Koričić, a tada premijer vlade je bio g-din mr. Mersud Ferizović. Na Vladi smo bili svi 'za', ali je samo jedan bio 'protiv' da se formira Mašinski fakultet u Bihaću a to je tadašnji ministar za pravdu g-din Salih Hodžić. Ja i pukovnik Koričić otišli smo kod guvernera Mirsada Veladžića i to mu objasnili. Isti tren je pozvao Ministra Hodžića i držao mu predavanje da je to projekt od interesa za cijeli narod USK-a. Vlada je donijela odluku o prihvatanju Elaborta o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću (Odluka Vlade USK-a broj: 03-612-15/96 od 24.01.1996. godine).

Nakon toga Elaborat o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću sa svim dokumentima ide na Skupštinu USK-a, gdje je predsjednik Skupštine USK-a bio gospodin Adem Borić. Na sjednici Skupštine USK-a Elaborat o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću je dobio podršku i donesena je Odluka broj 01-5/96 o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću 06.03.1996. godine. Mi smo već na fakultet upisali 260 studenata. Prvi radnik fakulteta pored prof. dr. Isaka Karabegovića bila je g-đa Indira Piralić, koja je vodila upis studenata, a drugi Besima Midžić, koja je vodila finansije, zatim većina s Više tehničke škole koji i danas rade na fakultetu.

Godine 1997./98. idu aktivnosti osnivanja vlastitog univerziteta. Odlukom Skupštine USK-a br. 01-1-88/97 od 28. jula 1997. godine osniva se Univerzitet u Bihaću s Mašinskim fakultetom, Višom ekonomskom školom, Pedagoškom akademijom i Islamskom pedagoškom akademijom, kao pridružnom članicom. U toku 1998. godine osnovana su četiri fakulteta i jedna viša škola i to: Biotehnički fakultet, Pedagoški fakultet, Pravni fakultet i Ekonomski fakultet. Iste godine, na moju inicijativu, formira se Viša medicinska škola pri Univerzitetu u Bihaću, s idejom da se formira Univerzitetski klinički centar u Bihaću.

S obzirom, da je mali broj studenata upisivao Mašinski fakultet, odlučujemo se na transformaciju Mašinskog fakulteta u Tehnički fakultet školske godine 1999./2000. gdje uvodimo nove odsjeke tako da ima pet odsjeka (mašinski, elektro, građevinski, drvni i tekstilni). Na elektroodsjeku formiramo fakultet informatike, a na tekstilnom i drvnom odsjeku formiramo industrijsko dizajnerstvo i dizajn tekstila i odjeće. Toj transformaciji se suprostavljao tadašnji Ministar obrazovanja prof. dr. Esad Jakupović. Ja i pukovnik Koričić, koji je bio prvi predsjednik Upravnog odbora Mašinskog fakulteta u Bihaću morali smo savladati i tu prepreku kako bi došlo do transformacije.

Konačno na Skupštini USK-a dana 09.07.1999. godine donosi se Odluka o transformaciji Mašinskog fakulteta u Tehnički fakultet Univerziteta u Bihaću broj: 01-1-95/99, gdje mi kao ustanova postajemo prvi Tehnički fakultet u Bosni i Hercegovini.

Ovom prilikom zahvaljujem se svima onima koji su na neki način pomogli osnivanju prvog fakulteta u Bihaću i Univerziteta u Bihaću, a nisu spomenuti u ovom sjećanju.

Bihać, 29.11.2005.god.

Član inicijativne grupe za
osnivanje prvog fakulteta u Bihaću i
Univerziteta u Bihaću:

Prof.dr.IsakKarabegović, dipl.ing.maš.

b) Sjećanje akademika Vlatka Dolečka

Tačno devetog septembra 1995. godine, u vrijeme kada je Sarajevo bilo u potpunom okruženju i kada je rat još uvijek bjesnio u punom kapacitetu, a njegov se kraj nije nazirao, na vratima moje kancelarije na Fakultetu pojavio se profesor Isak Karabegović. Bio sam jako iznenađen kad sam ga vidio, jer nisam mogao ni pretpostaviti da se neko mogao “uvući” u Grad oko kojeg je bilo toliko naoružanja i koji se svakodnevno, u to vrijeme već pune tri i pol godine, granatirao i u kome se svakodnevno ginulo.

Poslije uobičajenog pozdrava i razmjene nekoliko konvencionalnih rečenica u kojima smo evocirali predratne i ratne uspomene, profesor Karabegović mi je otkrio prave razloge njegovog dolaska u opkoljeno Sarajevo. Ispričao mi je da pokreće inicijativu za osnivanje Mašinskog fakulteta u Bihaću. Iako sam znao, da je još prije rata postojala Viša tehnička škola, bio sam, ne malo, iznenađen tim njegovim prijedlogom. Pomislio sam: “Bože moj da li je moguće da i u ovim ratnim vremenima neko razmišlja o tako konkretnoj budućnosti?” I samo poslije nekoliko trenutaka shvatio sam da profesor Karabegović na veoma racionalan način razmišlja o budućnosti i da ima sasvim konkretan plan kako da to i ostvari.

Sjećam se da sam mu postavio samo tri pitanja prije nego sam mu rekao šta ja mislim o toj njegovoj inicijativi. Između ostalog, pitao sam ga koliki je broj stanovnika koji gravitira tom budućem Fakultetu. Pošto sam dobio vrlo precizne odgovore na moja pitanja, dao sam mu nedvosmislen odgovor: “Mislim da postoje svi preduvjeti da se u Bihaću formira Mašinski fakultet”.

U nastavku razgovora predložio sam mu i adresu na koju treba da se obrati, ukoliko bi neko stao na put realizaciji ove njegove inicijative. Kasnije mi je profesor Karabegović ispričao na koje je sve prepreke nailazio dok konačno ova njegova ideja nije postala i stvarnost.

Prvom prilikom, kada se za to ukazala mogućnost, otišao sam u Bihać, gdje mi je kolega Karabegović, između ostalog, pokazao i zgradu budućeg Fakulteta. Zgrada je bila prilično devastirana i ličila je na sve, samo ne na buduću visokoškolsku ustanovu u kojoj će se školovati diplomirani mašinski inženjeri i magistri tehničkih nauka.

Prilikom mojih kasnijih dolazaka, svaki put sam imao nešto novo da vidim. Zgrada je relativno brzo dovedena u normalno stanje, a ono što je i mnogo važnije, svakog mog dolaska čekalo me je i neko novo pozitivno saznanje o novonabavljenoj opremi i angažovanju dokazanih naučnih radnika s više domaćih i inostranih univerziteta, što će biti i garancija za uspješnu realizaciju bolonjskog pcesaa.

Tako je ovaj mladi fakultet, u izvanredno kratkom vremenu, po mnogo čemu prestigao i mnogo starije fakultete u našoj državi, a što se moglo

realizovati samo ogromnom energijom, u čemu profesor Karabegović nikada nije oskudjevao.

Imao sam čast i priliku da budem predsjednik komisije pri odbrani prvog diplomskog i prvog magistarskog rada na ovoj visokoškolskoj ustanovi. S punom naučnom i stručnom odgovornošću mogu da potvrdim da su oba ova rada bili na potrebnom nivou, odnosno u rang u odgovarajućih radova na sličnim evropskim fakultetima.

To mi je bila najbolja potvrda vizionarskog prijedloga kolege Karabegovića tog devetog septembra 1995. ratne godine.

Sarajevo, 05.12.2005.

Prof. dr. *Vlatko Doleček*

3.2. Dokumentarnost i dinamika aktivnosti

Mladi bihaćke regije su tokom pedesetih i šezdesetih godina prošlog vijeka išli na studije u Sarajevo i druge univerzitetske centre Zagreb i Beograd. I pored nespornih rezultata u procesu edukacije i usavršavanja viših škola u Bihaću osiguranje kvalitetnog visokoobrazovanog kadra za potrebe privrede i društvenih djelatnosti regije ostao je evidentan problem.

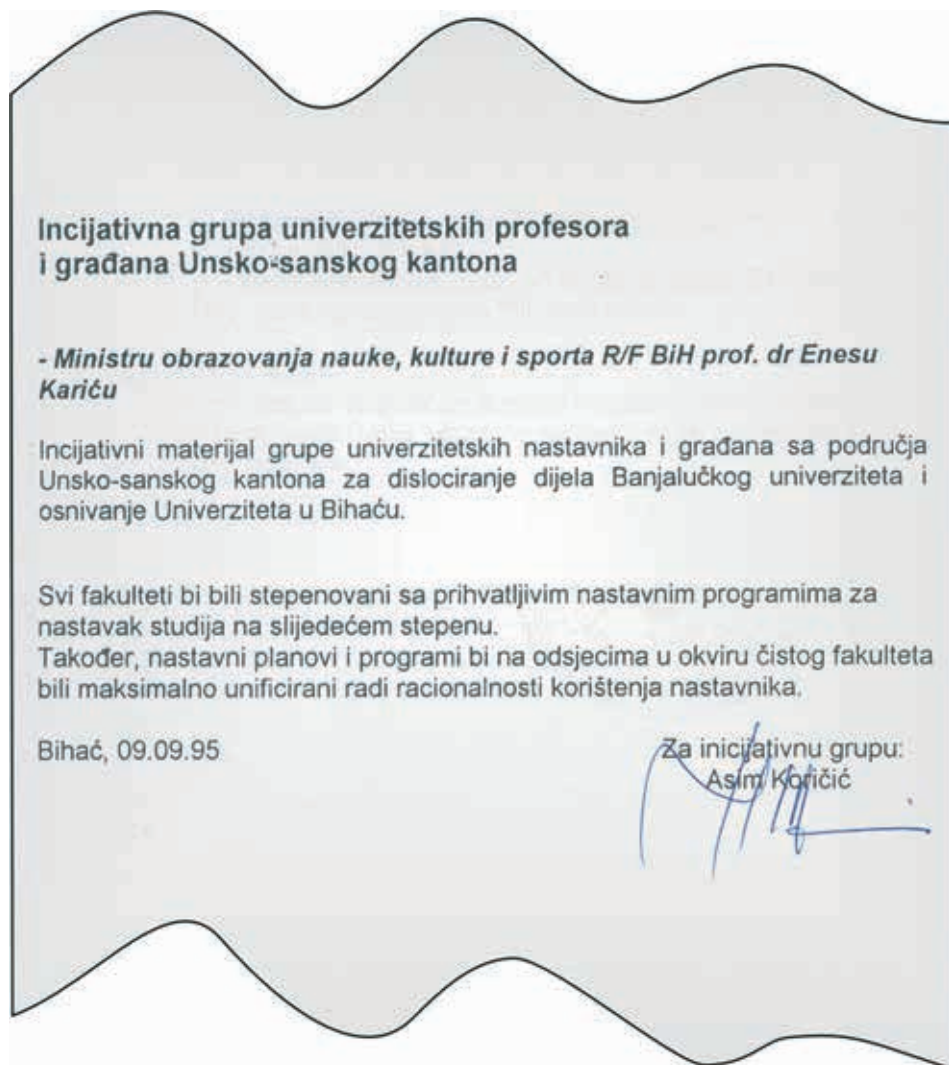
Potreba za osnivanjem visokoškolske institucije posvećene obrazovanju mladih i naučnoistraživačkom radu je postojala, dakle i u predratnom periodu. Realizacija te ideje nije ostvarena do početka rata tako da su u edukativno stručnom smislu samo više škole bile potencijal izgradnje potrebnih kadrova u proizvodnoj privredi.

U takvom stanju je dočekana stravična agresija na BiH i u okviru nje na Bihaćku regiju. Iako u okruženju kao "bihaćki džep" krenula je aktivnost da se predratne višegodišnje zamisli i nastojanja doista ostvare i osnuje Fakultet koji bi obrazovao diplomirane stručnjake tehničkog profila.

Sama ideja o osnivanju Fakulteta i inicijativa grupe nastavnika entuzijasta i k tome u takvim ratnim uvjetima činila se gotovo utopijskom. Pokretati bilo šta van elementarne funkcije preživljavanja činilo se apsurdnim. Međutim, njeni protagonisti vođeni izuzetnom dozom entuzijazma su bili uvjereni da je ona moguća i realno ostvariva. Oni su izradili Elaborat o društveno naučnoj opravdanosti osnivanja Mašinskog fakulteta u Bihaću.

Inicijativa osnivanja Mašinskog fakulteta u Bihaću je bezrezervno podržana od strane Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta uz saglasnost Predsjednika vlade BiH, te Univerziteta u Sarajevu. Ministarstvo je utvrdilo i radnu grupu za provedbu daljnjih aktivnosti.

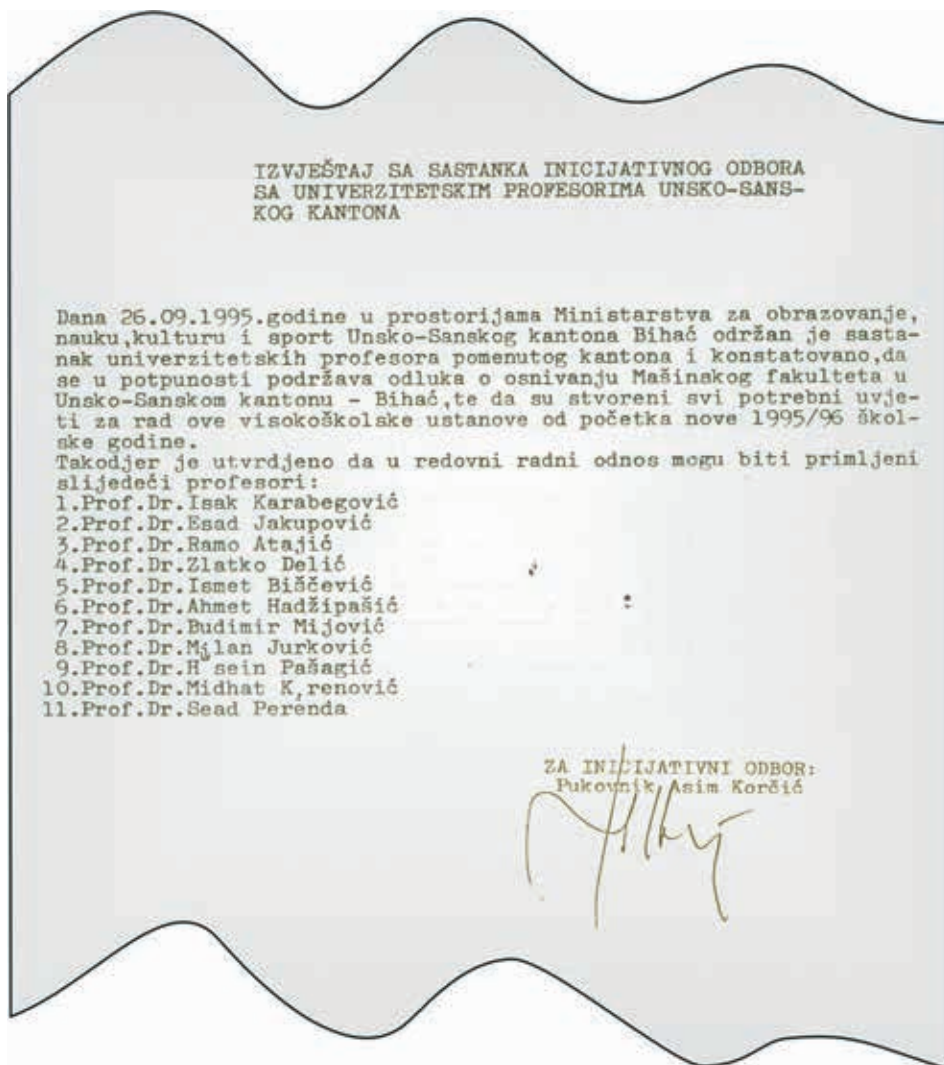
Elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti priređen u formi i sadržaju je poslužio kao dokumentaciona podloga da se uđe u daljnju proceduru

Slika 10.: Faksimil (skraćeni) Inicijativnog odbora univerzitetskih profesora i građana Unsko-sanskog kantona Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport FBiH

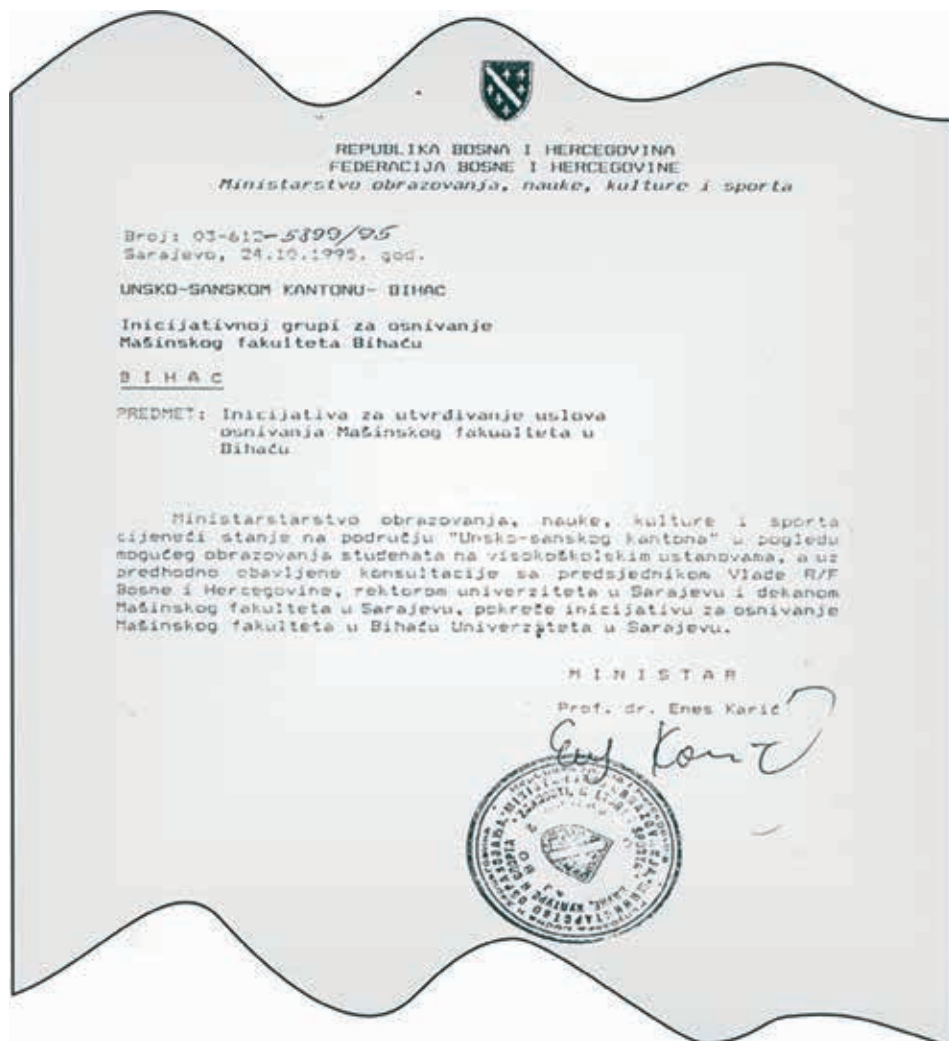
osnivanja Mašinskog fakulteta u Bihaću. Svoje pozitivno mišljenje kao učesnici u proceduri dali su matično nadležno Ministarstvo kao i drugi učesnici. Elaborat je prihvaćen i na kolegiju Univerziteta u Sarajevu. Odluku o podnošenju elaborata o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću Univerzitet u Sarajevu je uputio Skupštini Republike BiH na dalji postupak.

Na temelju Elaborata o opravdanosti otvaranja Mašinskog fakulteta u Bihaću i saglasnosti Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, te

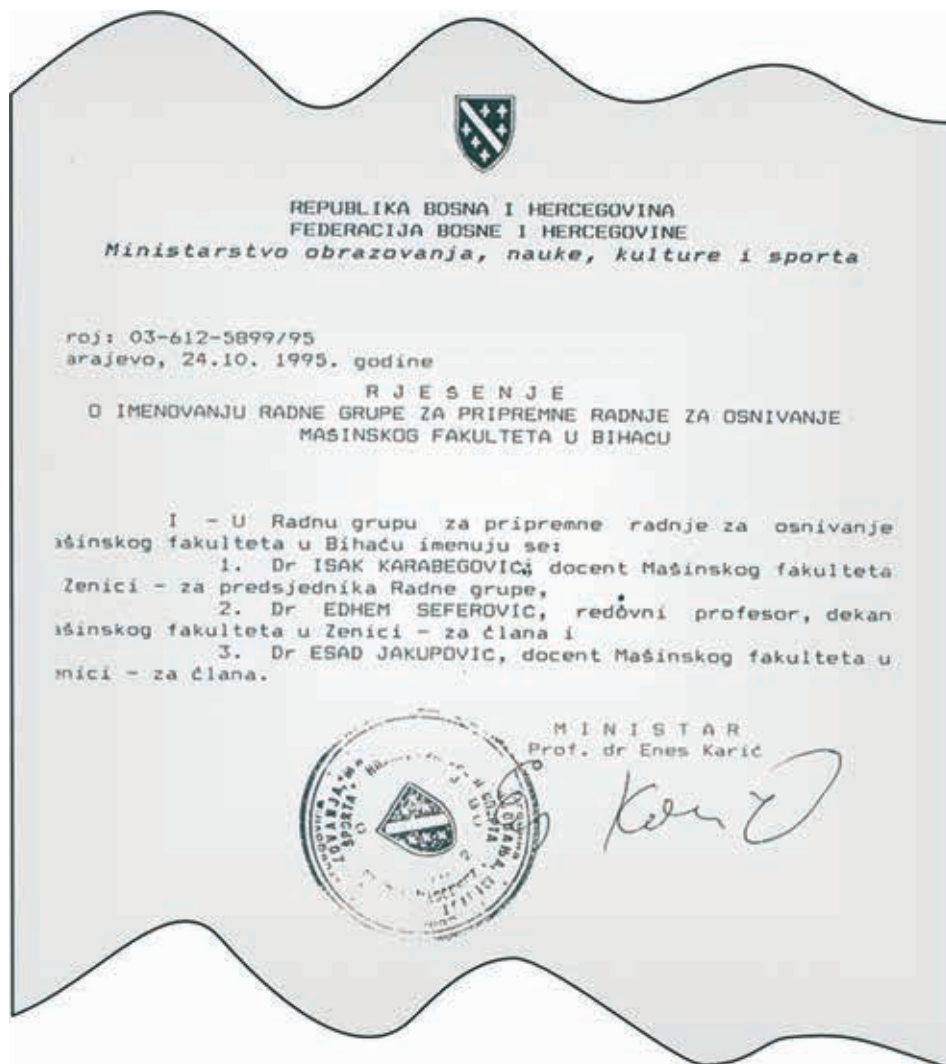
Slika 11.: Faksimil predviđenih profesora za redovan radni odnos u nastavno-obrazovnom procesu

Univerziteta u Sarajevu, obrazovana je Komisija matičara. Njena funkcija je uključivala sve potrebne pripremne radnje za osnivanje ove visokoškolske institucije. Komisija matičara je poduzela sve temeljite i ozbiljne aktivnosti da novoosnovani Mašinski fakultet profunkcionira što brže i efikasnije. Komisija je raspisala konkurs za izbor nastavnika. Primljeno je u stalni radni odnos kojima je pokriven jedan dio nastavnih predmeta, a ostali izborom nastavnika u dopunski radni odnos.

Slika 12.: Faksimil dopisa Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Federacije BiH
Inicijativnoj grupi za osnivanje Mašinskog fakulteta Bihać

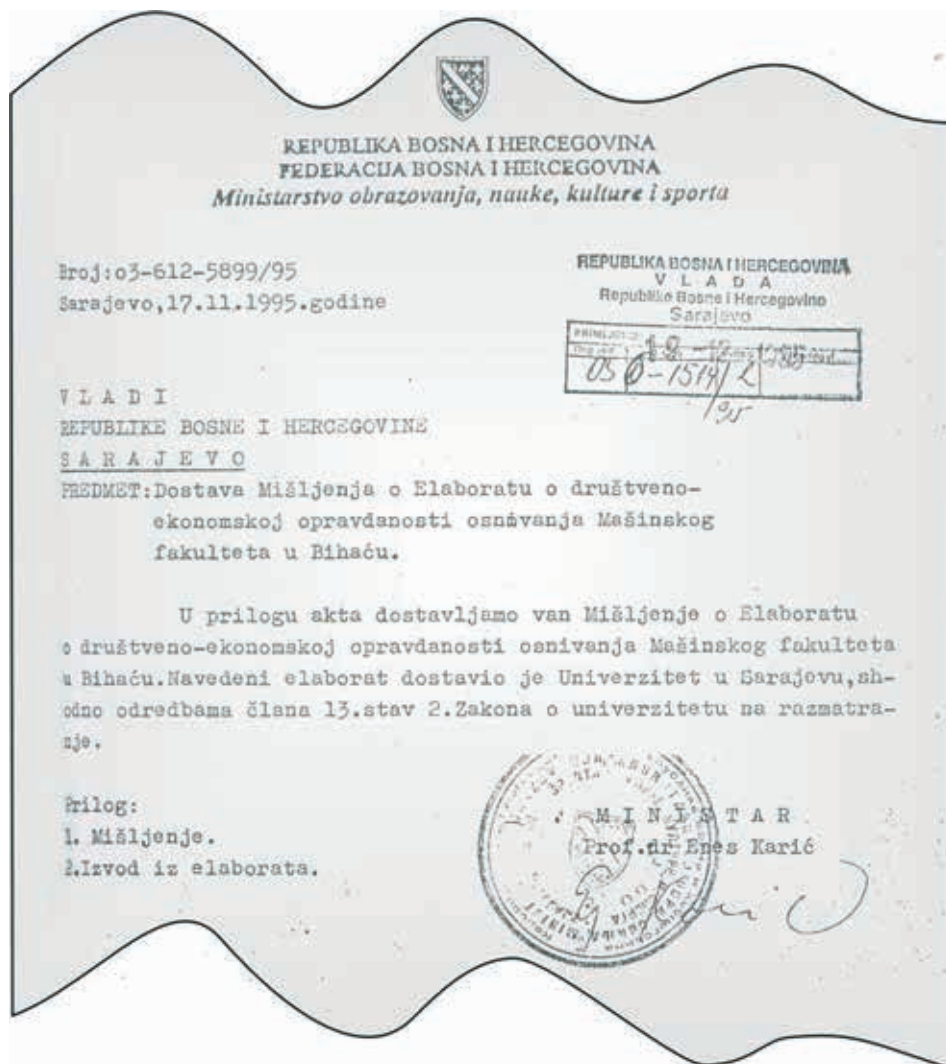
Utvrđeni su nastavni planovi i programi, te početna organizacijska struktura Mašinskog fakulteta. Komisija matičara je donijela i opći akt o pravilima studiranja. Izvršeni su praktično svi potrebni kadrovski, organizacijski i tehničko operativni poslovi. Komisija matičara je na temelju provedenih aktivnosti u okviru svojih nadležnosti podnijela izvještaj o obavljenim zadacima Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta FBiH-u. Inspekcija matičnog Federalnog ministarstva je to potvrdila konstatujući da su ispunjeni potrebni uvjeti za početak rada i nastavno-naučni proces Mašinskog fakulteta u Bihaću.

Slika 13.: Faksimil – rješenje o imenovanju radne grupe

Čitav tok navedenih aktivnosti oko osnivanja prve visokoškolske institucije na našoj regiji je bio bezrezervno podržan i od svih nosilaca odlučivanja na USK-u. Okončanje zvanične procedure je utvrđeno odlukom Skupštine USK-a o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću objavljene u službenom listu USK-a 6. marta 1996. godine.

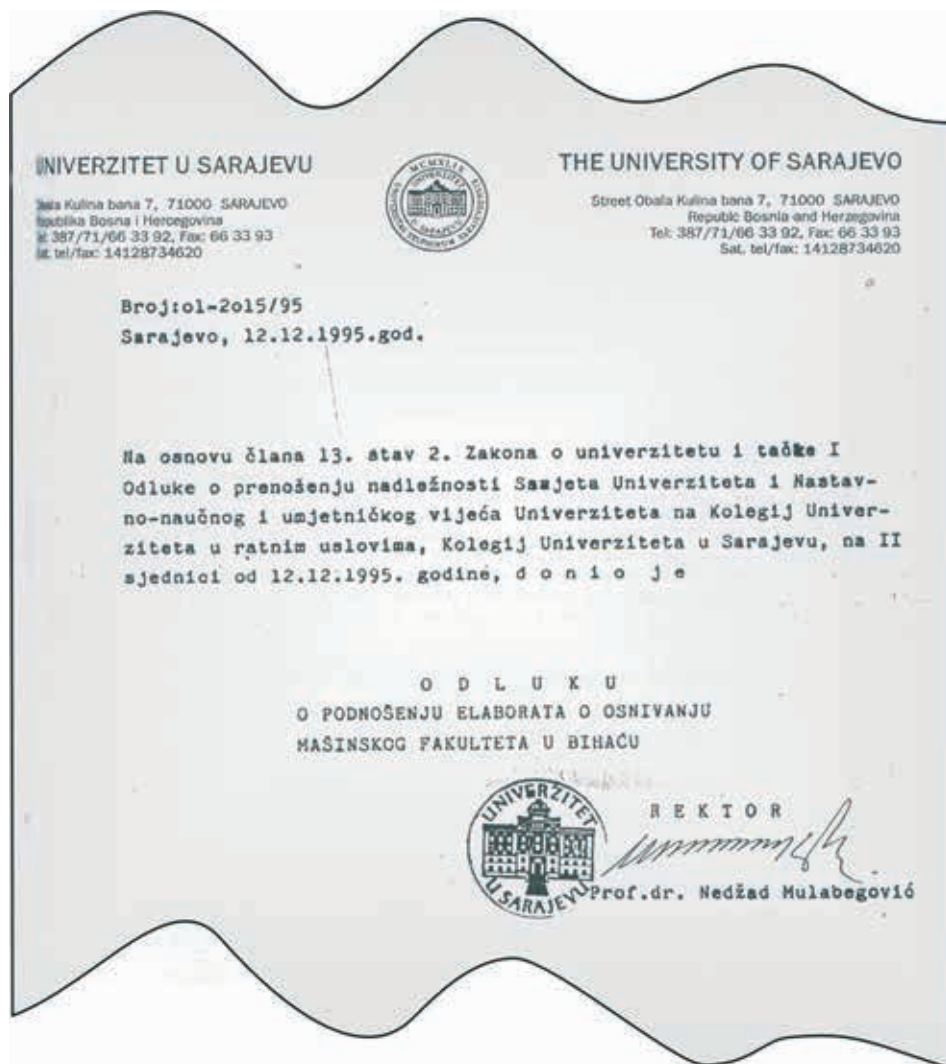
Mašinskom fakultetu je dodijeljen objekat “nastava II”, koji je bio u ratu zbog granatiranja skoro potpuno devastiran. Oštećen je bio krov i voda je natapala prostorije, unutarnji zidovi demolirani, vrata i prozori, bez struje i vode, a

Slika 14.: Faksimil dopisa Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta FBiH s mišljenjem o elaboratu o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja Mašinskog fakulteta u Bihaću

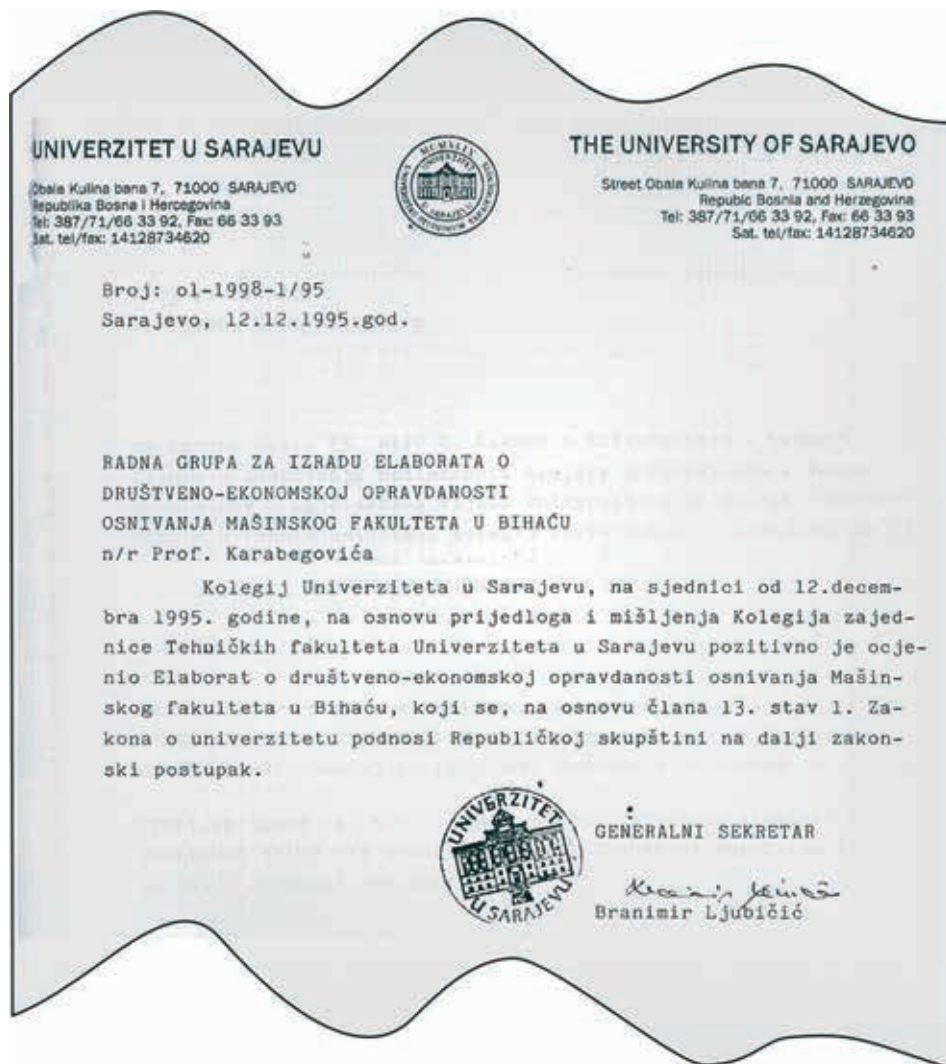
čak bez klupa i stolica. Prvenstveno izvanrednim zalaganjem menadžmenta Mašinskog fakulteta uspjelo se je za relativno kratko vrijeme postepeno, ne samo sanirati stanje objekta i amfiteatra nego ga učiniti funkcionalnijim i opremiti bolje nego čak u predratnom periodu.

Istovremeno s ovim procesom otpočela je nastava za akademsku 1995./96. godinu. Nastavni kolegij i infrastrukturni personal (studentska služba, biblioteka, tehnički poslovi) je postavljen s malim brojem izvršilaca. Međutim

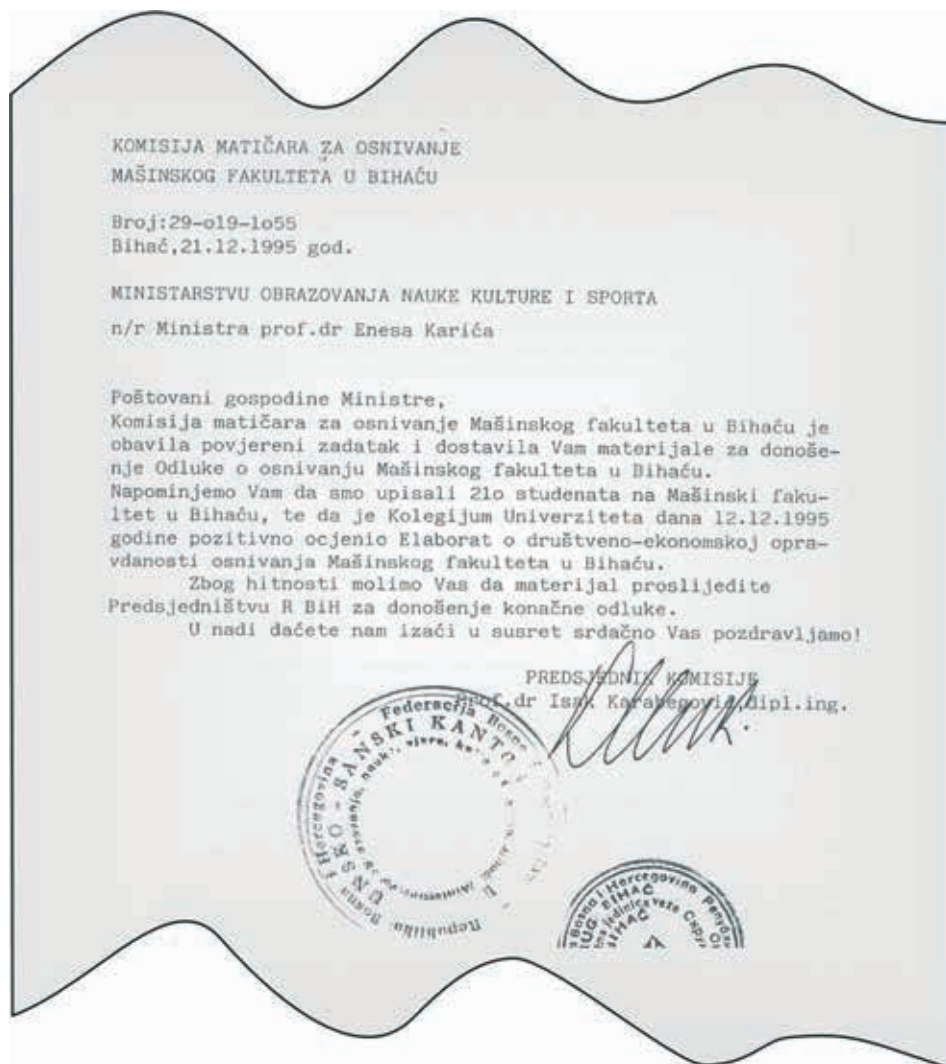

Slila 15.: Faksimil sa sjednice kolegija Univerziteta u Sarajevu i dopisa radnoj grupi sa pozitivnim mišljenjem o elaboratu

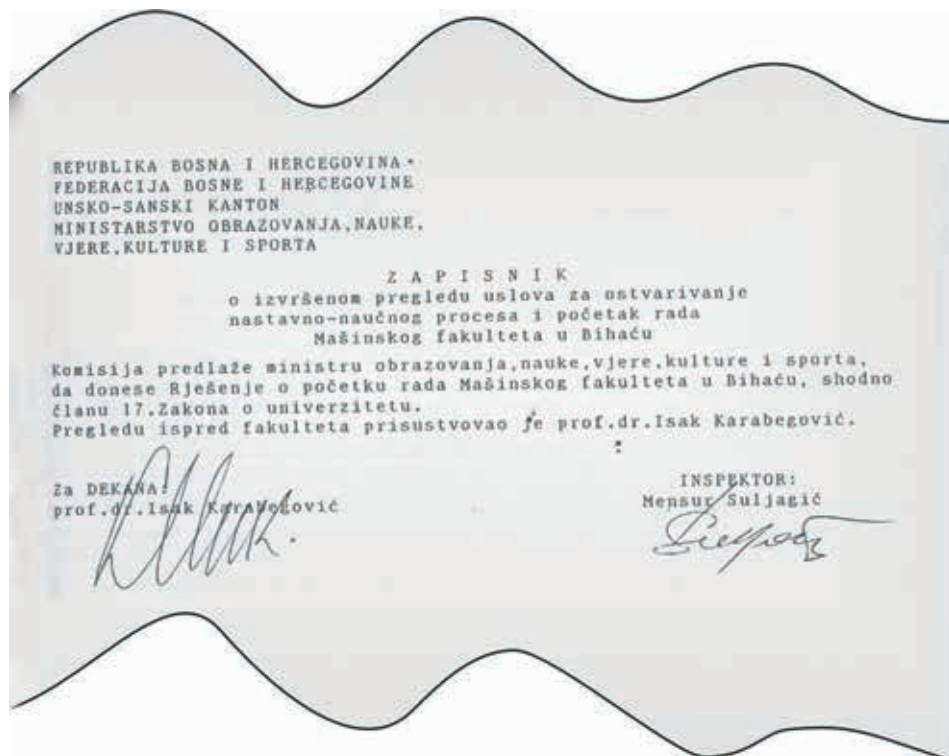
angažman i zalaganje profesora, administrativnog kadra ali i studenata bio je izvanredan. To je bilo praćeno sa pojačanom pažnjom i odobravanjem ne samo vlasti USK-a, nego i javnosti koja je u tome prepoznala opći društveni interes. Time je bila otklonjena i ako je postojala ponešto skepsa u pogledu funkcioniranja prve fakultetske institucije na našem području. Biće time olakšani naporu u pravcu daljeg razvoja ne samo Mašinskog fakulteta nego i visokog obrazovanja u cjelini USK-a. Njegova budućnost više nije bila sporna.

Slika 16.: Faksimil odluke Univerziteta u Sarajevu upućene Skupštini RBiH

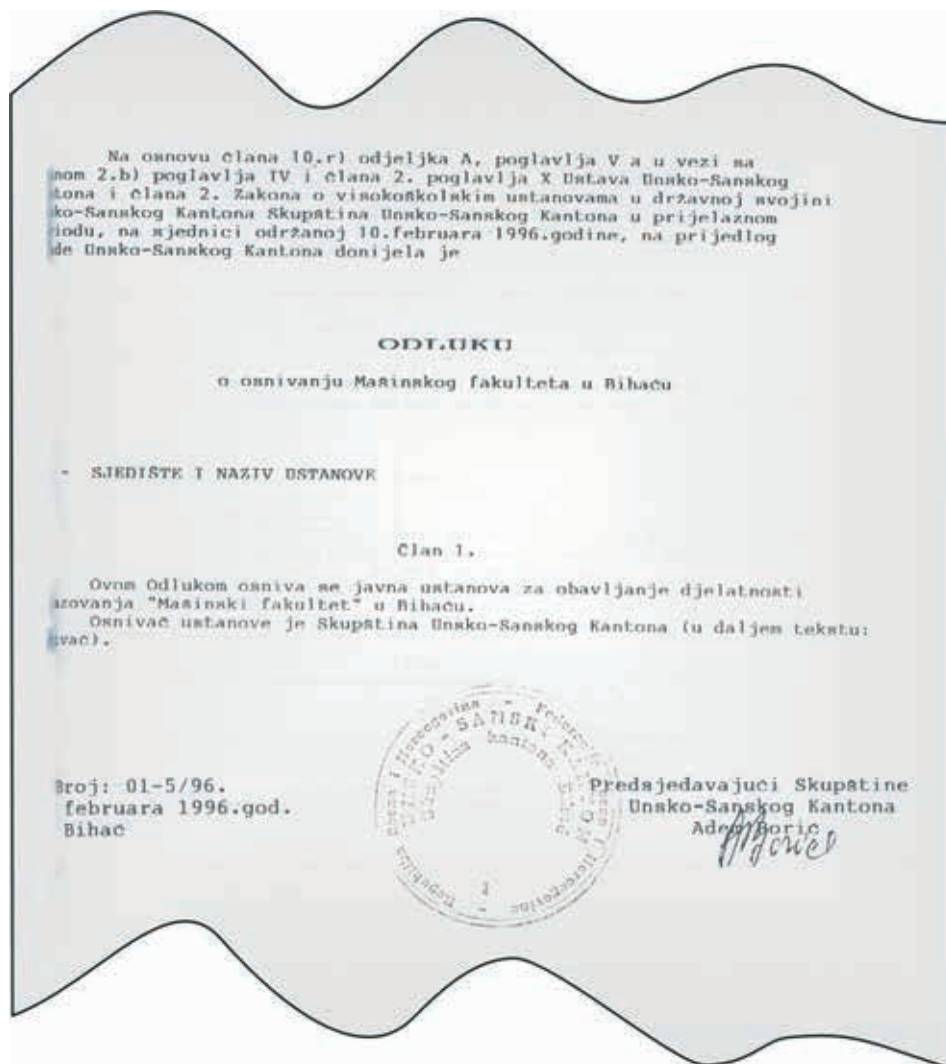
Slika 17.: Faximil izvještaja Komisije matičara Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta FBiH

Slika 18.: Faksimil zapisnika inspekcije Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta FBiH

Slika 19.: Enterijera nekada i sada u zgradi Fakulteta

Slika 20.: Faksimil odluke o osnivanju Mašinskog fakulteta u Bihaću

3.3. Transformacija Mašinskog u Tehnički fakultet i njegov razvoj

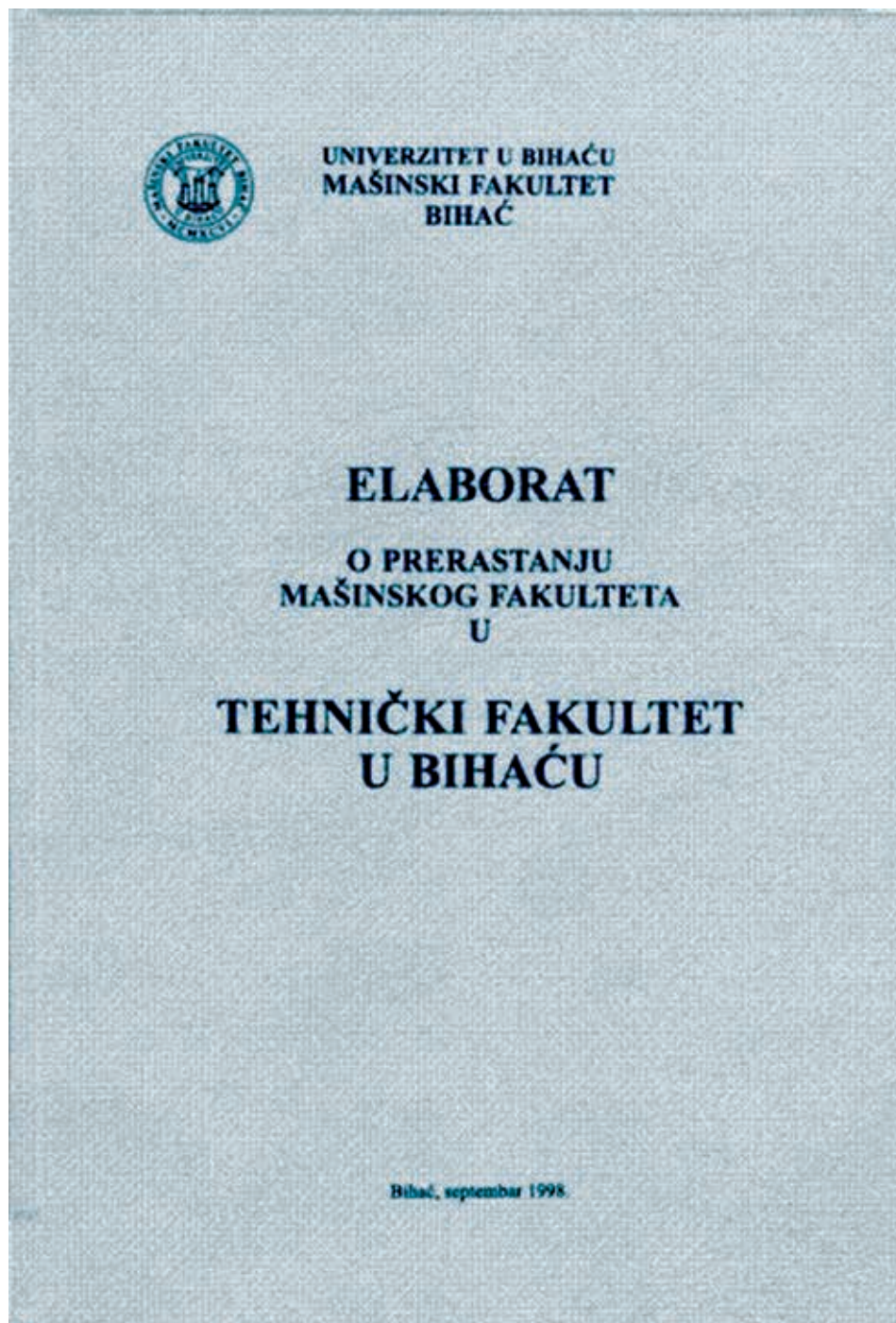
Već od početka rada Mašinskog fakulteta, vizija menadžmenta je bila postavljanje osnova modernog studija koji će studentima osigurati kvalitetnu i svestranu tehničku izobrazbu. To je uključivalo usklađivanje naučno-nastavnih planova i programa sa svjetskim tokovima. Zato je permanentna odrednica Mašinskog fakulteta bila i ostala noveliranje nastavnih planova i programa koji nisu kopije drugih fakulteta iz BiH-a, nego samostalna i kvalitetna kreacija istih. Da bi se osigurao interaktivan i posebno praktičan pristup nastavnim stručnim i edukativnim procesima disciplina koje se slušaju, prišlo se formiranju a) zavoda s laboratorijama i b) kompjuterskog računarskog i kasnije Internet-centra. Time Mašinski fakultet dobiva reference visokoškolske ustanove sposobne ne samo za naučno edukativni nego i naučnoistraživački rad. O tome svjedoči i pružanje usluga privredi (atestiranje vozila, ispitivanje građevinskih i dr. materijala i sl.).

Sve je to poslužilo kao realna osnova prerastanja Mašinskog u Tehnički fakultet. Pored materijalnih činilaca (prostor, oprema) u prilog društveno-ekonomskoj opravdanosti te transformacije bila je i činjenica da je u organizacijskoj strukturi funkcionirao još prije rata drveno-prerađivački i tekstilni odsjek.

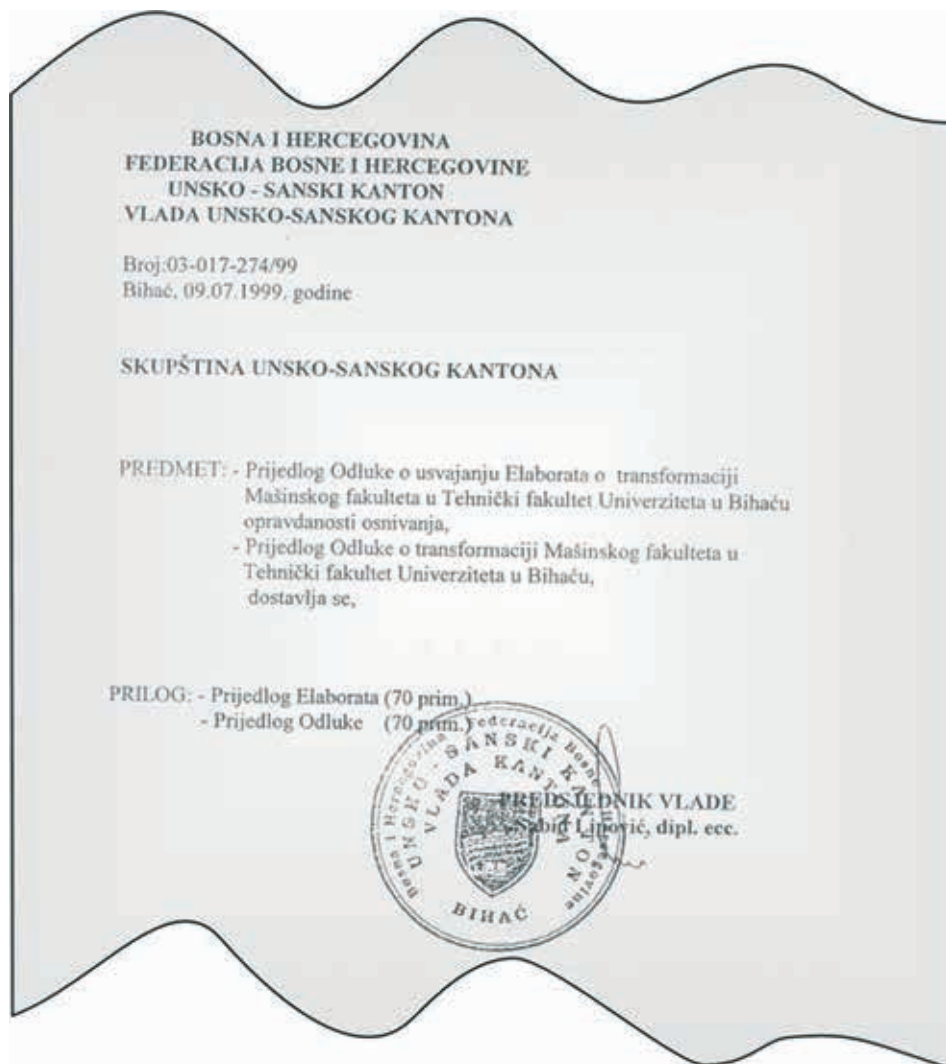
Koncepcija realizacije te ideje nije se zadržavala samo na formalnoj transformaciji, nego je imala i daljnju razvojnu komponentu. Organizacijsko dizajniranje Tehničkog fakulteta je uključivalo stvaranje novih odsjeka: elektrotehničkog, građevinskog i grafičkog s dvogodišnjim studijem. Uz to je išla i projekcija potrebne strukture kadrova. Projekt razvoja Tehničkog fakulteta u Bihaću prerastanjem postojećeg Mašinskog fakulteta je izrađen od strane menadžmenta i prezentiran Nastavno-naučnom vijeću fakulteta i nadležnog matičnog ministarstva. Hodogram daljnjih aktivnosti je tekao preko pozitivnog mišljenja Univerziteta u Bihaću i Vlade USK-a.

Odluku o transformaciji Mašinskog fakulteta u Tehnički fakultet Univerziteta u Bihaću, Skupština USK-a je donijela 21.07./1999 godine. Odluka je objavljena i u Službenom glasniku USK-a.

Menadžment Mašinskog fakulteta na čelu s dekanom Isakom Karabegovićem, već u prvoj akademskoj godini 1995./96. pored otvorene prve godine studija nastavlja razvoj i ostalih funkcija tek otvorene visokoškolske institucije. Pristupa se pripremi i otvaranju prvog postdiplomskog studija "Savremene proizvodne tehnologije" koji je upisalo 16 studenata u akad. god. 1997./98., zatim drugog postdiplomskog studija "Savremeno proizvodno inženjerstvo" koji je upisalo 14 studenata u akad. god. 2001./02. Promocija prvih magistara znanosti pod mentorstvom prof. dr. Vlatka Dolečeka, prof. dr. Isaka Karabegovića i prof. dr. Milana Jurkovića obavljena je 29.03.2002.

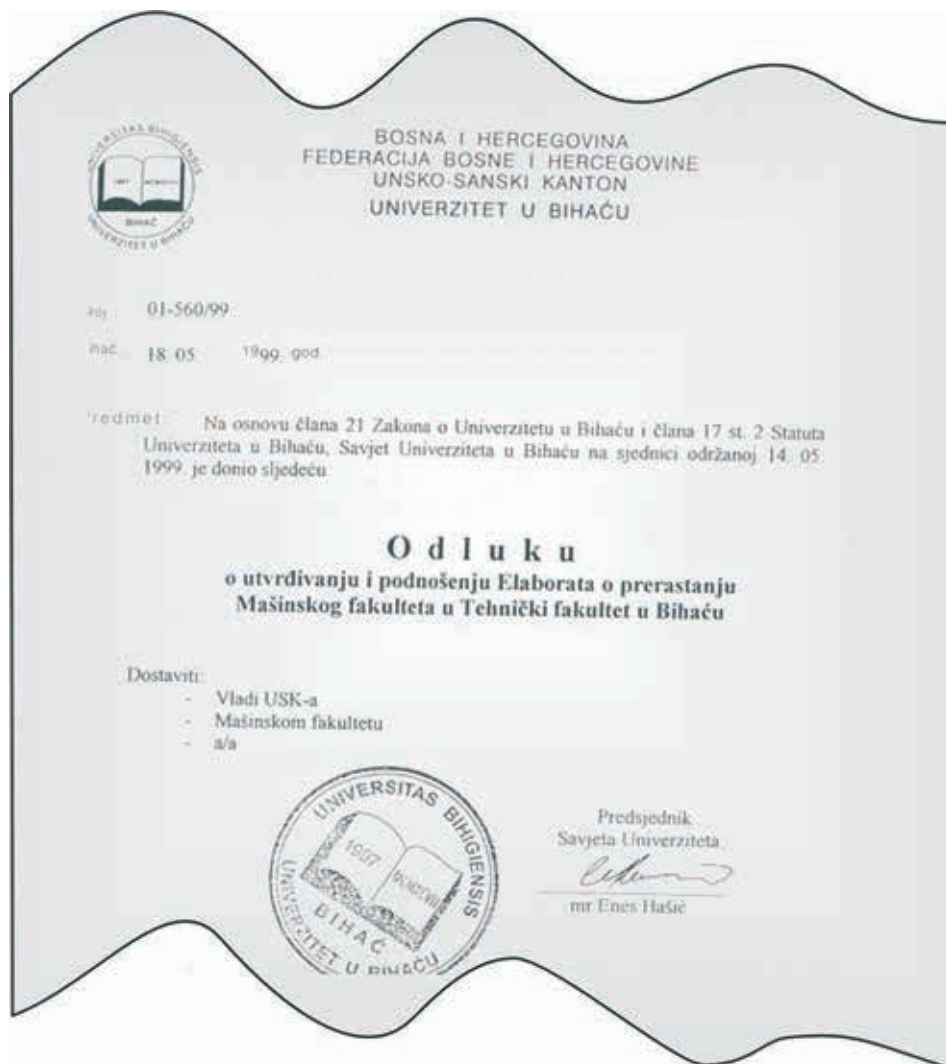

Slika 21.: Faksimil Elaborata o prerastanju Mašinskog fakulteta u Tehnički fakultet u Bihaću

Slika 22.: Faksimil odluke o utvrđivanju i podnošenju elaborata o prerastanju Mašinskog fakulteta u Tehnički fakultet u Bihaću

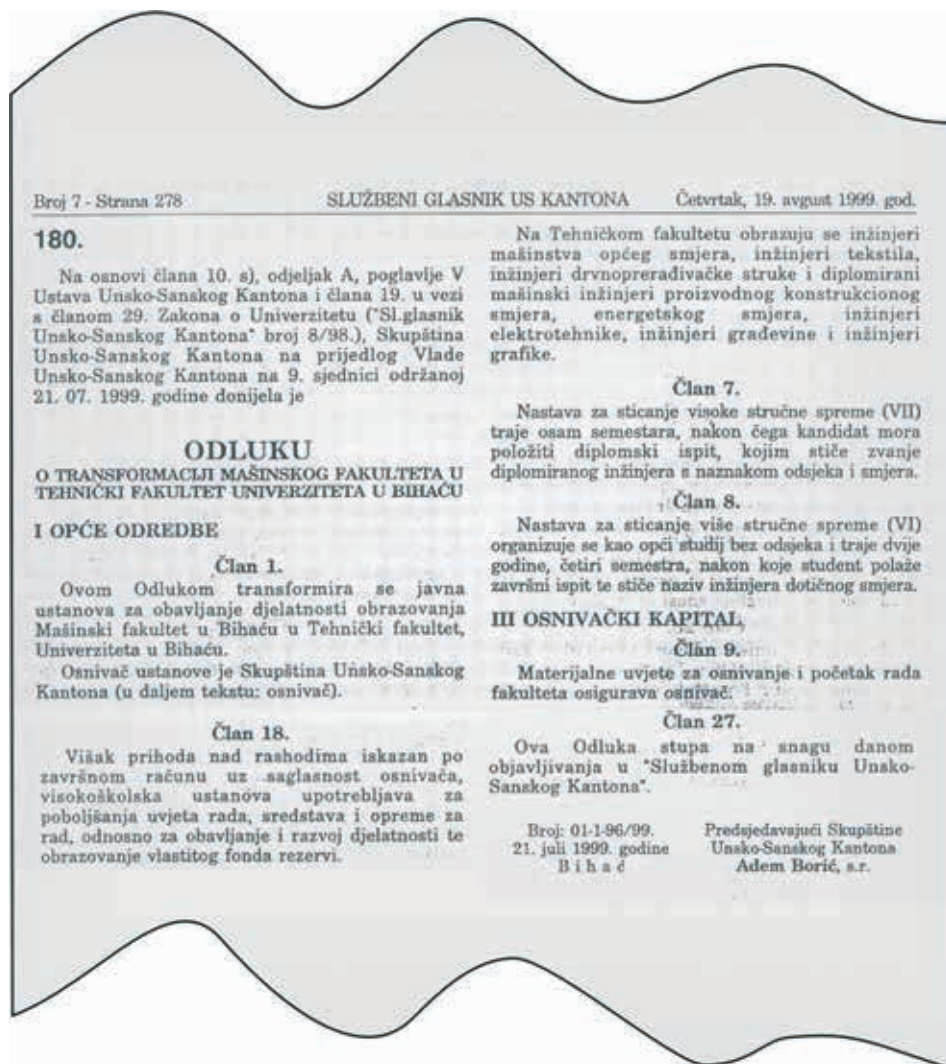
Polovinom 1996. godine prof. Milan Jurković predlaže dekanu pripremu međunarodnog skupa RIM-97 na temu "Revitalizacija i modernizacija proizvodnje". Nevjerica je bila velika da će prijedlog biti prihvaćen jer je predlagač još 1995., dok nije postajao Mašinski fakultet u Bihaću, predložio drugim fakultetima pa i onima koji postoje više od 30 godina da organiziraju ovakav skup kako bi to bio konkretan doprinos razvoju domaće proizvodnje. Odgovor dekana tih fakulteta je bio uvijek isti: "Prijedlog je dobar, ali zadatak je složen i

Slika 23.: Faksimil prijedloga odluke Vlade USK-a upućenog Skupštini o usvajanju elaborata i transformaciju Mašinskog fakulteta u Tehnički fakultet

velik i ne može ga izvršiti jedan fakultet, već se više fakulteta treba udružiti u pripremi i organizaciji tako široko postavljenog programa skupa”.

Očekivanje je bilo da će se slika ponoviti, posebno što je zato bilo puno razloga, a najveći da tek otvoreni fakultet treba više raditi na stabilizaciji nastavnog procesa i okupljanju kadrova koji će realizirati nastavni program. Međutim, nevjerica je brzo nestala, jer je dekan Karabegović s velikim interesom pratio izlaganje, a nakon toga uz par pitanja je prihvatio prijedlog uz napomenu

Slika 24.: Faksimil Odluke o transformaciji Mašinskog fakulteta u Tehnički fakultet Univerziteta u Bihacu, objavljene u Službenom glasniku USK-a

da je to pravi skup koji bi trebao da pokrene revitalizaciju i razvoj domaće proizvodnje koja je u ratu devastirana i većim dijelom uništena. Odmah je formiran Organizacioni odbor na čijem je čelu bio prof. Karabegović i Naučni odbor skupa koji je vodio prof. Jurković. Skup je uspješno pripremljen i održan 2. i 3. oktobra 1997., na kome je sudjelovalo 55 autora sa 42 rada i više od 150 učesnika. Nakon toga održana su još četiri skupa, a posljednji, peti u septembru 2005. godine na kome je sudjelovalo 287 autora sa 165 radova. Na svih pet, do

Slika 25.: Zaslužni pojedinci za razvoj Mašinskog (Tehničkog) fakulteta

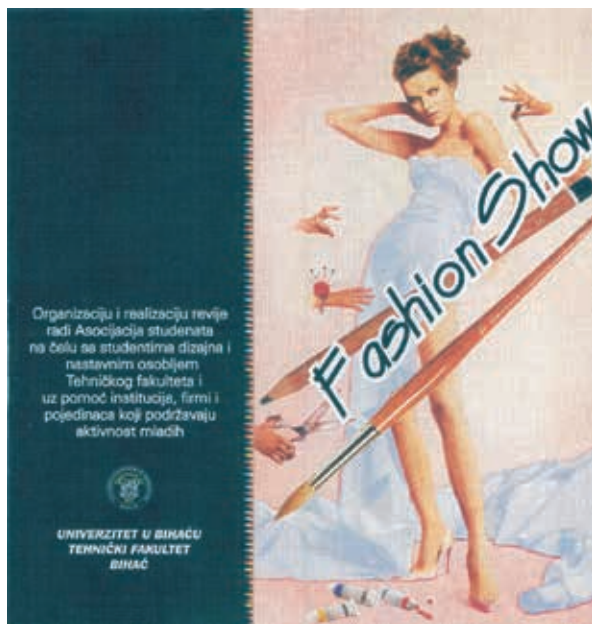
Slika 26.: Organizacioni odbor RIM 2003

sada održanih skupova izloženo je ukupno 555 znanstvenih i stručnih radova, s više od 900 autora i koautora iz zemlje i inozemstva i preko 1000 učesnika. U okviru svakog skupa održani su okrugli stolovi na teme razvoja i unapređenja proizvodnje, transfera novih tehnologija, uloge visokog obrazovanja u razvoju privrede i reinženjeringa proizvodnje u zemljama tranzicije s posebnim osvrtom na BiH. Nakon skupa slijedili su zaključci koji su se odnosili na sve relevantne institucije društva, organe vlasti FBiH-a i USK-a, privredne komore, organizacije privrede, univerzitete i fakultete.

Dakako, tu nije kraj realizacije vizije razvoja fakulteta u prvoj godini postojanja. Stoga, u 1996. slijedi izrada elaborata "Projekt modela razvoja i organiziranja Instituta Mašinskog fakulteta u Bihaću", a ubrzo nakon toga dolazi i izrada tehničke dokumentacije i elaborata za dobivanje certifikata ispitivanja motornih i priključnih vozila, te izrade "Strategije razvoja Tehničkog fakulteta za period 2003-2015".

Sve navedeno govori u prilog činjenici da i najbolji prijedlozi i ideje ne ugledaju svijetlo dana ako padnu na neplodno tlo. Srećom ili spletom drugih okolnosti u ovom slučaju postojala je prava vizija razvoja i cilj koji treba ostvariti tada najmlađi fakultet u BiH, pa pravi prijedlozi nisu trebali čekati kako se to obično kaže 'bolja vremena'.

I u oblasti tekstila Tehnički fakultet se eksponirao preko dvije vrlo uspješne manifestacije mladih studenata dizajna.

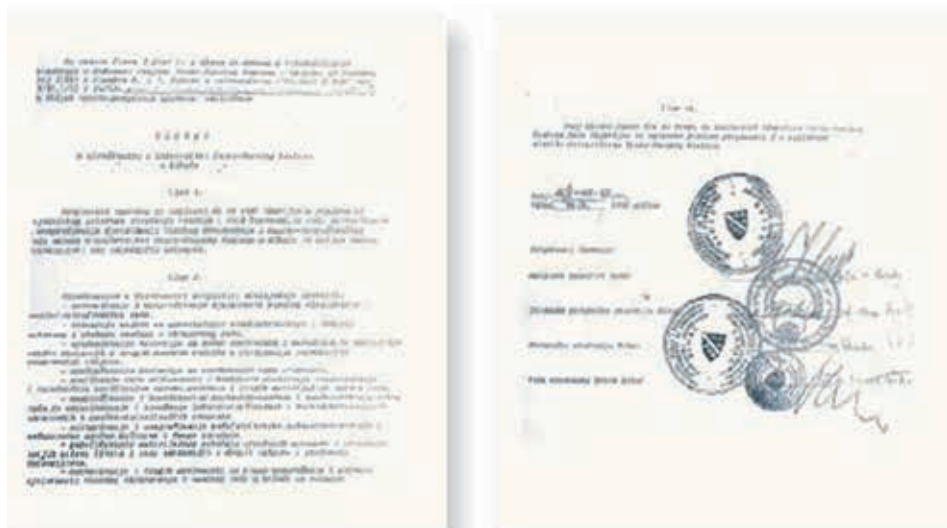
Slika 27.: Modna revija 2002. godine

U izdanju Tehničkog fakulteta publikovano je preko 45 udžbenika, praktikum, ali i druge značajne nastavne i stručne građe. Time Tehnički fakultet svojom koncepcijom i edukativno naučnim dimenzijama i funkcijama prednjači u okviru Univerziteta u Bihaću.

U desetogodišnjem djelovanju stvarani su *image* i reference upornim radom, čime je postignut identitet koji ga čine korespondentnim za inosaradnju i interdisciplinarne aktivnosti kompatibilnim sa sličnim institucijama u Evropi i svijetu. Dokazi za to leže u dobivenom certifikatu za sistem upravljanja kvalitetom ISO 9001/2000 godine i uspješno provedena interna evaluacija Tehničkog fakulteta potvrđena ekspertnim timom Evropske univerzitetske asocijacije 2004. godine.

4. Osnivanje Univerziteta u Bihaću

Elaborat je uz poziv dostavljen širokom krugu bosansko-hercegovačke naučne i društvene elite, pa je uz prisustvo brojnih gostiju održana svečana sjednica Skupštine USK-a 28. 7. 1997. u Bihaću. Kao što je već navedeno osnovna pretpostavka o osnivanju Univerziteta u Bihaću bilo je potpisivanje ugovora četiri visokoškolske ustanove o udruživanju u Univerzitet. Ovaj ugovor je potpisan 30. 06. 1997. godine, a zaveden je pod brojem 15/1.612-52/97. Poslije potpisivanja ugovora četiri visokoškolske institucije o udruživanju u

Slika 28.: Potpisani ugovor četiri visokoškolske institucije o udruživanju u Univerzitet

Univerzitet, Vlada USK-a je na sjednici, održanoj dana 4. 7. 1997. godine, donijela zaključak o prihvatanju odluke o usvajanju Elaborata o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja Univerziteta u Bihaću i uputila ga Skupštini USK-a na razmatranje. Ovaj zaključak je zaveden pod brojem 03-017-279/97.

Konačno, Skupština USK-a donosi Odluku o davanju saglasnosti na ugovor o udruživanju u Univerzitet u Bihaću čime je osnovan Univerzitet u Bihaću. Ova Odluka je donešena 28. 7. 1997. godine i zavedena je pod brojem 01-88/97. U daljim aktivnostima Vlada USK-a je dana 8. 8. 1997. godine donijela Odluku o formiranju privremenog Savjeta Univerziteta u Bihaću. Odluka je zavedena pod brojem 03-017-341/97. Privremeni Savjet Univerziteta u Bihaću imao je slijedeći sastav:

1. Prof. dr. Isak Karabegović	8. Mr. Halid Merdanić
2. Prof. dr. Esad Jakupović	9. Hrnjica Bahrudin
3. Prof. dr. Dževad Medić	10. Adem Borić
4. Mersud Omerdić	11. Mr. Enes Hašić
5. Hasan ef. Makić	12. Idriz Zulić
6. Dr. Fuad Sedić	13. Asim Koričić.
7. Mr. Fahrudin Midžić	

Na osnovu zapisnika o ostvarenom uvidu u stanje javne ustanove Univerziteta u Bihaću broj UP-2:15-61-15/98. od dana 06. 01. 1998. o ispunjavanju osnovnih uslova za upis u sudsku registraciju, Kantonalni sud u Bihaću je izdao rješenje o upisu u sudski registar registarskog suda o Osnivanju javne ustanove Univerzitet u Bihaću, ul. Kulina bana 2, dana 19. 2.1998. godine.

U daljem razvoju Univerziteta u Bihaću značajan datum je svakako Svečana sjednica Skupštine USK-a održana 28. 5. 1998. godine, kada je usvojen Zakon o Univerzitetu u Bihaću. Vlada USK-a je na svojoj sjednici, održanoj dana 11. 06. 1998. godine, donijela zaključak o prihvatanju Elaborata o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja slijedećih visokoškolskih ustanova:

Biotehničkog fakulteta
Pravnog fakulteta
Ekonomskog fakulteta
Pedagoškog fakulteta
Više medicinske škole

Konačno, na sjednici Skupštine USK-a, održanoj dana 17. juna 1998. godine, donešena je odluka o prihvatanju Elaborata za osnivanje novih pet visokoškolskih ustanova.

5. Univerzitetska biblioteka

Pored fakultetske biblioteke značajnu funkciju ima i Univerzitetska biblioteka. Visokoškolska odnosno Univerzitetska biblioteka je namijenjena potrebama izvođenja i unapređivanja nastavnog i naučnoistraživačkog rada u akademskim ustanovama odnosno na Univerzitetu. Biblioteka Univerziteta je naučna biblioteka općeg i specijalnog karaktera koja pripada kategoriji biblioteka visokih škola (UNESCO-klasifikacije). Zove se još i Akademska biblioteka, jer doprinosi sticanju akademskog obrazovanja i akademskih naziva. Knjižni fond koriste nastavnici, asistenti, a prvenstveno studenti.

Univerzitetska biblioteka u Bihaću općeg je karaktera jer posjeduje literaturu iz svih oblasti nauka. Fakultetske biblioteke nabavljaju, pak u vezi s osnovnim profilom dodiplomskog studija, literaturu iz oblasti naučnih disciplina.

Univerzitetska biblioteka obrađuje, čuva, prikuplja, istražuje i održava baze podataka o izvanim informacijama u BiH za potrebe visokoškolskog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada. Sve fakultetske biblioteke su organizaciono povezane, informacijski umrežene i predstavljaju bibliotečko-informacijski sistem Univerziteta u Bihaću. Matična funkcija opće biblioteke Univerziteta proistječe

Slika 29.: Zgrada univerzitetske biblioteke

Slika 30.: Interijer Univerzitetske biblioteke

Slika 31.: Svečano otvaranje Univerzitetske biblioteke

iz Zakona o bibliotečkoj djelatnosti, statutima biblioteke i Univerziteta u Bihaću. U izgradnji prostora te postavljanju Univerzitetske biblioteke izuzetan doprinos pored menadžmenta Univerziteta dao je menadžment i Tehničkog fakulteta u Bihaću. Bibliotečki fond sadrži djela trajne naučne, obrazovne, kulturne i druge vrijednosti kao savremena dokumenta kao izvori referentnih informacija a obrazuju se nabavkama, obaveznim primjercima, poklonima, razmjenom itd. U prostorima Univerzitetske biblioteke u Bihaću je rezerviran dio ne samo za korištenje knjiga i informatičke opreme nego i duži boravak studenata prvenstveno u pripremanju ispita.

6. Društvo za robotiku u Bosni i Hercegovini

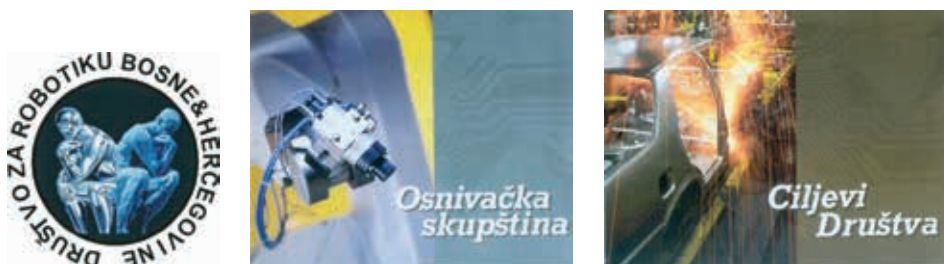
Na inicijativu grupe naučnih radnika i inženjera koji se bave problemom robotike i/ili prate primjenu robota u različitim oblastima, posebno u industriji, održana je osnivačka skupština Društva za robotiku Bosne i Hercegovine dana 20. 06. 2003. godine u Bihaću na Tehničkom fakultetu i osnovano Društvo za robotiku u Bosni i Hercegovini. Na osnivačkoj skupštini razmatrani su i usvojeni osnovni dokumenti društva: Statut Društva i Odluka o osnivanju, te izvršen izbor organa Društva: predsjednika Društva, generalnog sekretara, članova Upravnog odbora i članova Nadzornog odbora.

Članovi Upravnog odbora:

1. Prof. dr. Vlatko Doleček, Univerzitet u Sarajevu
2. Prof. dr. Isak Karabegović, Univerzitet u Bihaću
3. Prof. dr. Sead Pašić, Univerzitet u Mostaru
4. Prof. dr. Šimun Bogdan, Sveučilište u Mostaru
5. Prof. dr. Ramiz Šelo, Univerzitet u Tuzli
6. Prof. dr. Miroslav Rogić, Univerzitet u Banjoj Luci
7. Prof. dr. Nermina Zaimović-Uzunović, Univerzitet u Zenici

Članovi Nadzornog odbora

1. Prof. dr. Milan Jurković, Univerzitet u Bihaću
2. Prof. dr. Fuad Ćatović, Univerzitet u Mostaru
3. Prof. dr. Dušan Vukojević, Univerzitet u Zenici

Slika 32.: Društvo za robotiku Bosne & Hercegovine

Ciljevi Društva za robotiku Bosne & Hercegovine su:

- naučno-stručna istraživanja u oblasti robotike i robotskih sistema,
- edukacija i unapređenje obrazovanja iz robotike, robotskih sistema i mehatronike,
- aplikacija robotskih sistema u industriji,
- formiranje laboratorija za edukaciju i transfer znanja,
- formiranje centra za robotiku i robotskih sistema na univerzitetima i srednjim školama,
- održavanje aktivnosti inovatora iz šire oblasti robotskih sistema,
- organizovanje naučno-stručnih skupova u zemlji i inostranstvu,
- organizovanje izložbi inovatora iz oblasti robotike, robotskih sistema i mehatronike,
- saradnja sa sličnim društvima u inozemstvu.

Slika 33.: Osnivačka skupština Društva za robotiku

Slika 34.: Upravni odbor Društva za robotiku

Društvo za robotiku je vrlo aktivno u svom radu. Od osnivanja do danas je organiziralo ukupno devet međunarodnih konferencija. Četiri konferencije pod nazivom “Razvoj i modernizacija” (RIM 2003, RIM 2005, RIM 2007 i RIM 2009 koja je održana u Egiptu u Kairu). Pet međunarodnih naučnih konferencija pod nazivom “Nove tehnologije, razvoj i primjena” (NT-2014, NT-2015,

Slika 35.: Konferencija NT-2018, 28. – 30. juna 2018. god.

Slika 36.: Izdavač Springer Zbornika konferencije NT-2018

Slika 37.: Poziv za održavanje 5. međunarodne konferencije NT-2019

NT-2016, NT-2018 i NT-2019 koja se održava 27. – 29. juna, 2019. godine u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine). Zbornik radova s konferencije NT-2018 štampao je ugledni njemački izdavač Springer. Sve pripreme su izvršene za održavanje 5. međunarodne konferencije NT-2019 godine, a također sve radove s konferencije će štampati izdavač Springer.

Konferencija Nove tehnologije, razvoj i primjena potvrđuje svoj međunarodni karakter i značaj, o čemu najbolje govori i činjenica da se za učešće na ovim konferencijama prijavi oko 200 autora i koautora uglavnom mlađih istraživača sa do 80 naučnih radova iz preko 20 zemalja kao npr. USA, UK, Turska, Gruzija, Ukrajina, Rumunija, Bugarska, Grčka, Italija, Švicarska, Hrvatska, Slovenija, Srbija, Crna Gora i druge s nekoliko kontinenata. Uvodničari na konferencijama dolaze iz drugih zemalja i prestižnih univerziteta.

Zaključak

Razvoj visokog i višeg obrazovanja u gradu Bihaću u Bosni i Hercegovini počevši od 1970. godine, zahvaljujući odjeljenju Više mašinske škole iz Karlovca, razvijalo sve do osnivanja Univerziteta u Bihaću 1997. godine. Univerzitet u Bihaću je pravno lice koje ima slijedeće departmane: Tehnički fakultet,

Ekonomski fakultet, Pravni fakultet, Pedagoški fakultet, Fakultet zdravstvenih studija, Biotehnički fakultet i Islamski pedagoški fakultet, *na kojima se može steći diploma za 26 različitih profila. Do sada je na Univerzitetu u Bihaću svoj studij okončalo ukupno 4.935 studenata/ica, od kojih je VI. stepen završilo 3.954 studenta/ica, a VII. stepen 981 student/ica. Univerzitet u Bihaću razvija se kao odgovorna, autonomna i vodeća istraživačka, obrazovno-naučna i umjetnička ustanova u USK-u, Bosni i Hercegovini i Evropi. Uspostavljen je na principima akademskih sloboda, te uvažavanja studenata kao najznačajnijih aktera visokog obrazovanja*

Literatura

- [1] Isak Karabegović: *Monografija tehničkog fakulteta u Bihaću 1996. – 2006.*, Tehnički fakultet Bihać, Bihać, 2006.
- [2] Isak Karabegović: *Elaborat o osnivanju Mašinskog fakultet Bihać*, Bihać, 1995.
- [3] Isak Karabegović: *Transformacija Univerziteta u Bihaću*, Bihać, 2001.
- [4] Isak Karabegović, Doleček, V.: *Elaborat o osnivanju fakulteta Informatike*, Bihać, 2003.
- [5] Isak Karabegović, Jurković, M.: *Elaborat o prerastanju Mašinskog fakulteta u Tehnički fakultet u Bihaću*, Bihać, 1998.
- [6] Isak Karabegović, Doleček, V., Jurković M., (Editors): *Informator ECTS-European Credit Transfer System/Evropski sistem prijenosa bodova*, Tehnički fakultet Univerziteta u Bihaću, str. 283, Bihać, 2002.
- [7] *Educational System and Structure in the Norwegian/University of Trondheim*, 2001.
- [8] Freedman, Ch., Jahoda, M.: *World Futures – The Great Debat*, Martin Robertson and Co., LTD, 1978.
- [9] Bollinger, J.: *The Factory of the Future-Technological Aspects*, 38th CIRP General Assambly, Tokyo, 1988.
- [10] Boulding, K.: *A Primer on Social Dynamics*, Free Press, New York, 1970.
- [11] Bolonjska deklaracija: *Europski prostor visokog obrazovanja (Magna Charta Universitatum)*, Bolonja, 19. 06. 1999.
- [12] Božičević, J.: *Hrvatska razvojna politika za gospodarstvo znanja*, Akademija tehničkih znanosti Hrvatske, Zagreb, 2000.
- [13] *Monografija Univerziteta u Bihaću 1997.-2007.*, Univerzitet u Bihaću, Bihać, 2007.
- [14] Mulaosmanović, A., *Bihaćka krajina 1971. – 1991.* (utjecaj politike i političkih elita na privredni razvoj), Institut za istoriju, Sarajevo, 2010.
- [15] *Unsko-sanski kanton u brojkama*, Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, 2017., www.fzs.ba
- [16] *Visoko obrazovanje u FBiH 2014./2015.*, Statistički bilten 214, Federalni zavod za statistiku, Sarajevo 2015., www.fzs.ba

